

- Nota Reactie en Commentaar-

Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier (ZWK)

Ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP)

Waterschap NOORDERZIJVEST

Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier (ZWK):

**Zienswijzennota behorende bij het besluit tot vaststelling van het
"Provinciaal inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier"**

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
16 oktober 2018

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Zienswijzen en Commentaar	4
3. Wijzigingen inpassingsplan ten opzichte van het ontwerp inpassingsplan	51

1. Inleiding

1.1. Gevolgde procedure

Op 10 oktober 2017 respectievelijk 31 oktober 2017 hebben het Dagelijks Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest en Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen de ontwerp- inrichtingsplannen, die zijn opgesteld voor de verschillende deelgebieden binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN) in het Zuidelijk Westerkwartier, vastgesteld voor zover het hun bevoegdheden betreft. De bevoegdheid van het waterschap betreft de vaststelling van de onderdelen van de inrichtingsplannen, die betrekking hebben op de maatregelen voor de wateropgaven. De bevoegdheid van de provincie betreft de vaststelling van de overige onderdelen van de plannen.

Op 31 oktober 2017 heeft de provincie tevens het voorontwerp-provinciaal inpassingsplan (PIP) vastgesteld. Bij dit besluit is rekening gehouden met het Milieueffectrapport (MER) Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier.

Van 11 januari tot en met 21 februari 2018 hebben de ontwerp-inrichtingsplannen, het voorontwerp-PIP en het MER met bijbehorende stukken ter inzage gelegen. In de genoemde periode kon eenieder schriftelijk en/of mondeling zijn of haar zienswijzen over de plannen en de juistheid en volledigheid van het MER indienen bij Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Op 6 februari 2018 heeft een openbare hoorzitting plaatsgevonden, waarin mondelinge zienswijzen naar voren zijn gebracht.

Op 29 mei 2018 hebben het Dagelijks Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest en Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen de inrichtingsplannen voorlopig vastgesteld voor zover het hun bevoegdheden betreft. Ook hebben beide bestuursorganen de Nota Reactie en Commentaar op het voorontwerp Provinciaal Inpassingsplan, De inrichtingsplannen en het Milieueffectrapport vastgesteld.

Op 29 mei 2018 hebben Gedeputeerde Staten het ontwerp-PIP vastgesteld.

Van 7 juni tot en met 18 juli 2018 heeft het ontwerp-PIP met bijbehorende stukken ter inzage gelegen. In de genoemde periode kon eenieder schriftelijk en/of mondeling zijn of haar zienswijzen over het plan indienen bij Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Wij hebben de ingediende zienswijzen in deze nota beantwoord.

1.2. Binnengekomen Zienswijzen

Er zijn in totaal 17 zienswijzen ingediend. Eén zienswijze is ingediend door LTO Noord, de overige zienswijzen zijn ingediend door agrarische ondernemers of particulieren.

1.3. Vaststelling en de Nota Reactie en Commentaar

Op 2 oktober 2018 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen de inrichtingsplannen definitief vastgesteld voor zover het hun bevoegdheden betreft. Het Algemeen Bestuur van Waterschap Noorderzijlvest heeft dit reeds gedaan op 19 september 2018.

Op 16 oktober 2018 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het ontwerp-PIP. Tegelijkertijd is ook ingestemd met deze Nota Reactie en Commentaar. De zienswijzen hebben aanleiding gegeven tot enkele aanpassingen in het PIP. Deze aanpassingen zijn verwerkt in het PIP.

1.4. Verdere procedure

Het Provinciaal Inpassingsplan inclusief deze Nota Reactie en Commentaar wordt door Provinciale Staten definitief vastgesteld.

1.5. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de ontvangen zienswijzen op het ontwerp-PIP van commentaar voorzien. In de kolom "Indiener zienswijze" staat de code van de zienswijze. De indiener blijft zo anoniem. Deze code is vermeld in de brief, die iedere indiener van een zienswijze samen met deze Nota Reactie en Commentaar heeft ontvangen. De kolom "Zienswijze" bevat de betreffende zienswijze. In de kolom "Commentaar en verwerking" is de zienswijze beantwoord. Indien de zienswijze daartoe aanleiding geeft, is aangegeven op welke wijze het inrichtingsplan of het provinciaal inpassingsplan zal worden aangepast. In hoofdstuk 3 is weergegeven welke wijzigingen in het inpassingsplan zijn doorgevoerd ten opzichte van het ontwerp inpassingsplan.

2. Zienswijzen en Commentaar

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
I1	Als bewoner van de Beldam wil ik de volgende bedenkingen tegen het PIP Dwarsdiep naar voren brengen. 1; Het perceel 692 eigendom van SBB bevat een enige jaren geleden hersteld pet. Dit petgat is een voormalige plek waar in de vooroorlogse jaren door de bewoners van de Beldam voor eigen gebruik turf werd gebaggerd. Het betreft een uniek object met een bijzondere kwelwater gerelateerde vegetatie. Er is een grote populatie groene kikkers en kleine watersalamanders. Het petgat word uitsluitend gevoed door kwelwater en er vindt geen toevoer van oppervlakte water plaats. Dit ecosysteem is zeer gevoelig voor verstoring. Overstroming met water uit het Dwarsdiep is vernietigend voor dit milieu. Ik wil er dan ook met klem voor pleiten dit petgat buiten het overstromingsgebied te laten. 2: De zuidelijke grenssloot van het perceel 692 is een in het gebied zeldzame scheidingssloot tussen de hoger gelegen noordelijke graslanden, de feitelijk huiskavels, en de zuidelijk gelegen percelen grenzend aan het Dwarsdiep. Deze noordelijk percelen werden beweide en ten behoeve van de watervoorziening van het vee zijn in deze sloot op de hoeken van de percelen drinkdobben gemaakt. -Deze dobben zijn door SBB een tijd-geleden hersteld met als doel het verbeteren van de biotoop voor amfibieën. Het is uit landschappelijk en cultuurhistorisch motief een logische keus om de geplande begrenzing van het overloop gebied net ten zuiden van deze sloot te leggen. Bovendien wordt het petgat dan eveneens beschermd. Deze keuze heeft gezien de geringe bergingscapaciteit waarschijnlijk nauwelijks invloed op de waterberging. Bovendien wordt meer recht gedaan aan de landschappelijke waarde van het gebied. 'Op het bijgevoegde kaartje is deze begrenzing aangegeven. Deze bijlage is onderdeel van de bedenking en kan als ingelast worden beschouwd.	Het beekdal Dwarsdiep kent bijzondere kwelsituaties. Die wij met de inrichting van het natuurnetwerk willen versterken. Inundaties vanuit de beek komen op dit moment niet meer voor, terwijl zij in een natuurlijk beekdal bijdragen aan de biodiversiteit. Samen met staatsbosbeheer en het waterschap hebben wij een inrichtingsplan opgesteld waarbij behoud en ontwikkeling van kwelsituaties combineren met het herstel van periodieke inundaties(waterberging). Het milieueffectrapport laat zien dat dit mogelijk is. De door u genoemde plas ligt hoger dan de inundatiegrens bij inzet van de maximale waterberging en zal niet worden geïnundeerd. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen In dit deel van het Dwarsdiep volgt de waterberging de hoogtelijn. De flanken van het beekdal keren het water. Het door u genoemde landschapsbeeld blijft in stand. Bij inzet van waterberging zal het beekdal zich net als in natuurlijke situaties vullen tot een maximum van 0.25m Boven NAP. De door u genoemde dobbe ligt boven deze hoogtelijn en zal niet inunderen met beekwater. Wel kan de waterstand als gevolg van vastgehouden regenwater of lokaal toestromend grondwater tijdelijk hoger worden. Dit heeft geen negatieve invloed op de plas. De bestemming waterberging in het provinciaal inpassingsplan volgt de begrenzing in de provinciale omgevingsverordening. De door u genoemde dobben blijven hun functie voor amfibieën behouden. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	3; Het huisperceel wordt in het Voorstel uit het PIP in de zuidoost hoek nog net geraakt door de begrenzing. Ik ga er niet mee akkoord dat dit perceel wordt betrokken bij het bergingsgebied. Het betreft slechts enkelen vierkante meters van een hoekje dat is afgerasterd van de rest van het perceel en waarop een overkapping is geplaatst. Het is technische en financieel niet erg zinvol deze begrenzing te kiezen. Ik zal op dit punt dus ook niet meewerken aan het plan.	Het gaat in dit geval om een klein deel van het perceel waarop een overkapping is geplaatst in de nabijheid van een dobbe en dat binnen de grens van de bestemming waterberging is gesitueerd. Voor de inzet van waterberging is dit deel van het terrein niet noodzakelijk. Voorstel: Dit deel van de zienswijze wordt overgenomen. De verbeelding is zo aangepast, dat de bebouwing buiten de waterberging valt. De bestemming "Natuur" is gehandhaafd. Bestaand bouwwerk valt onder 5.2, lid b., van de planregels. <i>Verwerking:</i> <i>Het hoekje van genoemde huisperceel krijgt in het Provinciaal Inpassingsplan niet de bestemming waterberging. Bestemming waterberging verwijderen.</i>
12	1. Wij zijn op de hoogte gebracht van de wijziging in de bestemming van de percelen aangrenzend aan het waterbergingsgebied. Voor ons huis geldt dat nu plotseling voor de helft van ons perceel, die wij in 2010 gekocht hebben als twee volledige kavels met bouwbestemming (dit is ook vanuit de gemeente bevestigd) nu plots (dwars door beide kavels) de helft agrarisch/natuur/cultuurhistorisch wordt. Dit heeft voor ons verstrekende gevolgen. Ook de waarde van ons "huis" zal hierdoor aanzienlijk verminderen. Het betreft een terrein van circa 3000 vierkante meter. Als wij het zo inschatten. Het gaat hier dus om planschade. Het betreft hier het gedeelte waar onze schuur, moestuin, speelveld en terrassen bevinden. Wij hopen dat dit op een misverstand berust en dat dit gewijzigd zal worden en de kadastrale lijnen ook de begrenzing aan gaan geven.	Na bestudering van de inrichtingsplannen en het inpassingsplan voor het door u bedoelde perceel is geconcludeerd dat het perceel niet nodig is voor de beoogde natuurontwikkeling en waterberging. Er bestaat daarom geen reden om het perceel in het inpassingsplan op te nemen. Voorstel: Naar aanleiding van uw zienswijze zullen wij beide door u genoemde percelen buiten het inpassingsplan houden. Voor deze percelen blijft het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Marum van kracht. <i>Verwerking:</i> <i>Genoemde percelen worden in het Provinciaal Inpassingsplan niet meer opgenomen.</i>
	2. Daarnaast hebben wij regelmatig gesproken met betrokkenen (provincie, Prolander etc.) over het onderhoud van de kades als die eenmaal zijn aangelegd. Ons is verzekerd dat dat goed zou komen. Nu werd het veld achter ons huis ieder jaar twee, drie keer gemaaid waardoor wij ook in de zomer uitzicht hadden. Sinds Staatsbosbeheer het beheer heeft overgenomen is van onderhoud geen enkele sprake meer en is ons uitzicht in de zomer al weg. Als	De kades rondom de bergingsgebieden krijgen de status van regionale kering. Voor het onderhoud van deze keringen is het waterschap verantwoordelijk. Onderhoud kan worden gedaan door of namens het waterschap. Beheer door particulieren is mogelijk in overleg met het waterschap.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	de kades komen en geen onderhoud wordt gepleegd zal het er in feite op neer komen dat de kades voor ons wel degelijk twee meter hoog worden. Ons vertrouwen dat het dus wel goed zal komen is hierdoor volledig aangetast. Wij willen dan ook graag zekerheid hebben dat het beheer van de kades gegarandeerd wordt. Zoals wij al aangegeven hebben zijn wij ook bereid dit onderhoud voor zover het ons uitzicht betreft zelf op ons willen nemen.	In het op te stellen onderhoudsplan zal het onderhoud worden vastgelegd. De kades vallen verder onder de periodieke kadeschouw. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen
	3. Daarnaast maken wij ons grote zorgen over het waterpeil. De berging is om calamiteiten op te vangen. Dit in combinatie met de natuuragenda. Maar als het waterpeil hoger gaat worden dan het huidige waterpeil heeft dat verstrekkende gevolgen voor de aangrenzende percelen. Het zou geen moeras worden. Voor zover er hoger water zou komen zou dat ter hoogte van waar nu de uitzichttoren en de sluis staan. Dus ver van waar mensen wonen en hier overlast van kunnen krijgen. Ook hier krijgen wij gemengde signalen en willen hier graag in gerustgesteld worden. Daarbij maken wij ons ook zorgen dat een hoger waterpeil automatisch ook leidt tot hogere kades, dit met het oog op de beoogde opvangcapaciteit.	Het waterbergingsgebied wordt gecombineerd met natuur. Ten behoeve van de natuurdoelen is een hoger waterpeil gewenst. Er worden maatregelen getroffen die waarborgen dat met het instellen van het waterpeil ten behoeve van natuur de grondwaterstand onder uw perceel –mits toelaatbaar- maximaal met 5 cm zal stijgen. Hiervoor kan bijvoorbeeld een kwelsloot worden aangelegd of een bemaling worden geplaatst. Er zullen metingen worden uitgevoerd om na te gaan of er daadwerkelijk geen onacceptabele vernattingseffecten optreden. Ten behoeve van waterberging wordt het gebied (Dwarsdiep) gemiddeld eens in de 10 jaar ingezet. Bij de berekening van de bergingscapaciteit is rekening gehouden met de inrichting van het gebied als natuurgebied. Waterberging is pas nodig in extreme situaties. De hoogte van de kaden zijn bepaald op basis van deze extreme situaties, de natuurbestemming heeft hier geen invloed op. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.
	4. Ook is er in het verleden gesproken om de kades niet recht te laten lopen maar meer meanderend, net als het Dwarsdiep, om niet het strakke kade gevoel te krijgen. Hier was over te praten. Toch zien wij in elke tekening alleen rechte lijnen. Voor ons zijn rechte lijnen niet acceptabel.	De kaarten behorend bij het inpassingsplan geven de begrenzing van de bestemming waterberging weer, niet de locaties van de kades. Vanwege onderhoud en landschappelijk inpassing zullen bij de kades de bochten zoveel mogelijk 'meanderend' gaan verlopen. De exacte inpassing van de kades wordt in de bestek fase verder uitgewerkt in overleg met belanghebbenden. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	5. Daarnaast maken wij ons ook grote zorgen dat als de kades het water niet kunnen houden wij als “slachtoffers” niet jaren bezig zijn met verzekeringen en provincie om schadevergoeding geregeld te krijgen. Hier zou sprake moeten zijn van omgekeerde bewijslast. Wij hoeven niet te bewijzen welke schade wel of niet door het water komt, de provincie zou dat moeten bewijzen. Wij hebben de kades te tolereren, maar de bewoners hoeven geen additionele risico’s te dragen.	Het aanwijzen en normeren van regionale keringen is de verantwoordelijkheid van de provincie Groningen, zo ook in het Zuidelijk Westerkwartier. Waterschappen leggen keringen aan op basis van de normering. De norm wordt uitgedrukt in een overschrijdingsfrequentie van de waterstand die nog gekeerd moet worden. De norm voor de keringen in het Zuidelijk Westerkwartier is minimaal 1 op 100. Dat betekent dat de kering in staat moet zijn om een waterstand tegen te houden die gemiddeld eens per 100 jaar voorkomt. Dit beschermingsniveau is vastgelegd voor het gehele Zuidelijk Westerkwartier. Het beschermingsniveau voor omwonenden rond bergingsgebieden is dan ook niet anders dan het beschermingsniveau van bewoners elders in de regio. Er is dan ook geen sprake van extra risico rond bergingsgebieden. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.
13	De reactie van de Gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier op deze zienswijze is uitermate teleurstellend. In het voorontwerp PIP hadden de 37 ha. eigendoms- en pachtgrond van van der Veen (gelegen ten zuiden van de Beldam) de bestemming natuur-agrarisch. In het Ontwerp PIP hebben onderhavige percelen eigendoms- en pachtgrond de bestemming natuur verkregen. In de reactienota wordt vermeld dat er bij de bestemming natuur meer mogelijkheden worden geboden voor bij aankoop of uitruil van deze gronden. Van der Veen heeft op 3 juli jl. onder meer hierover een gesprek gevoerd met dhr. A. Jalving van Prolander (de uitvoeringsdienst van de provincies Groningen en Drenthe). Volgens dhr. Jalving zou compensatiegrond niet direct voor de hand liggen. Wij vinden het onacceptabel dat onderhavige grond de bestemming natuur krijgt zolang van der Veen niet volledig is gecompenseerd middels voldoende voor hem geschikte compensatiegrond (te voorzien van een agrarische bestemming). Dit in de nabijheid van hun bedrijf gelegen aan de Munnekeweg 20 te Lucaswolde.	In het ontwerp inpassingsplan krijgen de percelen ten zuiden van de Beldam de bestemming natuur. Deze wijziging is enerzijds ingegeven door het grote belang van het gebied Dwarsdiep voor natte natuurontwikkeling en waterberging. De percelen maken onderdeel uit van het natuurnetwerk zoals dat begrensd is in de provinciale verordening. Anderzijds biedt de bestemming natuur meer mogelijkheden om compensatie te kunnen bieden bij aankoop of uitruil van uw gronden aan de zuidzijde van de Beldam. Graag blijft de provincie (via Prolander) met het bedrijf in gesprek over de concrete uitwerking en de mogelijkheden. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Wanneer de grond (ten zuiden van de Beldam) de bestemming natuur krijgt betekent dit dat de bedrijfsvoering/bedrijfsopvolging van (een levensvatbaar bedrijf) van der Veen ernstig in het geding komt hetgeen zal leiden tot forse financiële schade. Dit vanwege het feit dat er vanwege de bestemming natuur beperkingen op de grond worden gelegd en de grond wellicht wordt verworven voor natuur. Dit houdt in dat de veestapel zeer waarschijnlijk (fors) dient te worden ingekrompen waardoor het overblijvende deel van het bedrijf (inclusief de opstallen en machines/apparatuur) niet meer levensvatbaar is en derhalve financieel gezien substantieel minderwaardig wordt. Verder dient er voorafgaande aan de bestemmingswijziging te worden gewaarborgd dat van der Veen haar fosfaatrechten alsmede haar betalingsrechten kan blijven behouden.	De provincie zet (via Prolander) graag samen met het bedrijf de verkenning naar mogelijkheden voor een levensvatbaar bedrijf voort. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen
	Een ander punt is dat het melkvee momenteel wordt beweid. Wanneer ten gevolge van de bestemming natuur de mogelijkheden tot beweiden worden ontnomen zal dit leiden tot beperkingen in de bedrijfsvoering alsmede het vervallen van de weidepremie van de melkfabriek.	Het bestaande gebruik van de gronden, voor zover met de nieuwe bestemming in strijd, mag onder het overgangsrecht worden voortgezet. Het omgevingsvergunningstelsel van de nieuwe bestemming is in dat geval van toepassing. Uitgangspunt blijft om samen met het bedrijf de mogelijkheden voor de bedrijfsvoering te verkennen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Tevens vreest van der Veen dat er vanwege de te realiseren bestemming natuur beperkingen kunnen worden opgelegd op hun overige gronden welke zijn gelegen aan de Noordzijde van de Beldam.	De percelen aan zowel de noordzijde als de zuidzijde van de Beldam liggen binnen het natuurnetwerk. Hier gelden de regels volgens de provinciale verordening. In het provinciaal inpassingsplan is de bestemming natuur-agrarisch op de percelen aan de noordzijde van de Beldam gecontinueerd. De regels met betrekking tot natuur-agrarisch zijn hier van toepassing. De bestemming natuur ten zuiden van de Beldam heeft geen invloed op de gebruiksmogelijkheden op de percelen ten noorden van de Beldam. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Concluderend verzoeken wij u om:	De wijziging van de bestemming heeft vanuit het overgangsrecht vooralsnog geen beperkingen voor uw bedrijfsvoering. Graag blijft

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	- alvorens de bestemming van de gronden te zuiden van de Beldam te wijzigen in de bestemming natuur van der Veen te voorzien van voldoende geschikte compensatiegrond; - het waarborgen van fosfaat- en betalingsrechten; - het behoud van de mogelijkheid van beweiden; - te waarborgen dat er geen beperkingen worden opgelegd op de overige gronden van van der Veen. Mocht onderhavige compensatie in vervangende grond en de andere voornoemde zaken niet worden gehonoreerd dan houden wij de mogelijkheid open om alle hieruit voorkomende schade, bij de hiervoor verantwoordelijke instantie, te verhalen. Dit zal geschieden op basis van een volledige schadeloosstelling.	de provincie (via Prolander) met u en uw adviseur in gesprek over de concrete uitwerking en de mogelijkheden voor de invulling van compensatiegrond en het bedrijf. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.
	Mocht het zo zijn dat deze zienswijze niet wordt gehonoreerd dan zijn wij tevens voornemens om onze zienswijze d.d. 9 februari 2018 alsmede deze zienswijze te handhaven en wellicht Beroep in te stellen tegen het vastgestelde PIP bij de Raad van State. Uiteraard blijft het onze intentie om deze kwestie op een constructieve wijze op te lossen om te komen tot een win-win situatie. Daarom stellen wij voor om, gezien de urgentie van deze situatie, de voorzitter van de Gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier (mevrouw B. de Boer) uit te nodigen voor een gesprek. Wij vragen u om hierover contact met haar op te nemen en dit, op korte termijn, met ons terug te koppelen.	Graag blijft de provincie (via Prolander) met in gesprek over de concrete uitwerking en de mogelijkheden. Wij nemen (via Prolander) contact met u op ten aanzien van uw verzoek ten aanzien van het gesprek met de voorzitter van de Gebiedscommissie. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
14	Ondergetekenden J.vd.Velde, A.J.vd.Velde-Hummel, J.vd.Velde jr, gezamenlijk zijnde Maatschap .vd.Velde-Hummel, zijn het niet eens met de plannen zoals genoemd in het ontwerp-inpassingsplan ZWK, waterberging en natuur Het plan omvat onder andere de percelen die ingeschreven staan met de kadastrale aanduidingen: MRM01I679G0000, MRM01I273G0000, MRM01I307G0000, MRM01I272G0000, MRM01H237G0000, MRM01H238G0000, MRM01H239G0000, MRM01A4167G0000, MRM01A6063G0000, en behorende tot onze rundveehouderij bedrijf in Tolbert. De redenen voor ons om niet akkoord te gaan zijn gestoeld op bedrijfseconomische en financiële motieven.	De provincie is zich bewust van het bedrijfseconomische belang van uw percelen. De provincie geeft ruimte aan verschillende belangen. In haar provinciaal omgevingsplan geeft zij aan hoe zij de verschillende functies een plek wil geven. Naast ruimte voor landbouwkundige ontwikkelingen is er ruimte nodig voor o.a. waterveiligheid en het behoud van natuur. In de provinciale omgevingsverordening zijn de door u genoemde percelen aangewezen als gebied waar de provincie ruimte voor natuur en waterveiligheid wil vrij maken. In het ontwerp inpassingsplan volgt de provincie de provinciale omgevingsverordening.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	-Het gaat om goede landbouwgrond. -De percelen liggen allemaal aan de openbare weg en daardoor makkelijk bereikbaar. -De percelen omvatten ongeveer 15% van de totale oppervlakte grond en is van groot belang voor de bedrijfsvoering. -Als deze percelen zonder onze toestemming worden omgezet naar natuur cq. Agrarische-natuur of waterberging heeft dat grote financiële gevolgen voor ons bedrijf. -De percelen voldoen dan niet meer aan de eisen van de derogatie, en zijn dan als zodanig niet meer voor landbouw- of akkerbouw doeleinden te gebruiken. -Dit betekent dat wij dan niet meer grond gebonden zijn. -Mest en/of dieren moeten afvoeren. -Meer onkosten en minder inkomen om aan financiële verplichtingen te voldoen. -Waardevermindering van percelen en bedrijf. -Wij verzoeken u om het voorgenomen ontwerp-inpassingsplan; waterberging en natuur ZWK niet om te zetten in een definitief besluit.	In het ontwerp inpassingsplan hebben uw percelen, binnen de waterberging, de bestemming natuur gekregen. Deze wijziging is enerzijds ingegeven door het grote belang van het gebied Dwarsdiep voor natte natuurontwikkeling en anderzijds kunnen meer mogelijkheden voor compensatie worden geboden bij aankoop of uitruil van uw gronden. Graag blijft de provincie (via prolander) met u in gesprek over de mogelijkheden voor uw bedrijf. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.
15	Bij deze maak ik bezwaar tegen het ontwerp-inpassingsplan. Ik heb bezwaar tegen het beschikbaar stellen van mijn grond voor de doelstelling natuur en water. Ik ben bereid om met de provincie in gesprek te gaan over mogelijke alternatieven aangaande mijn perceel en bedrijfsvoering.	In het ontwerp inpassingsplan krijgen uw percelen, binnen de waterberging, de bestemming natuur. Deze wijziging is enerzijds ingegeven door het grote belang van het gebied Dwarsdiep voor natte natuurontwikkeling en anderzijds kunnen meer mogelijkheden voor compensatie worden geboden bij aankoop of uitruil van uw gronden. Graag blijft de provincie (via prolander) met u in gesprek over de mogelijkheden voor uw bedrijf. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.
16	Bij deze maak ik bezwaar tegen het ontwerp-inpassingsplan en wel om de volgende redenen: 1. Ons woongenot zal flink worden aangetast a. Landelijk uitzicht b. Waardedaling woning/perceel c. Extra overlast prikmuggen	Er is maatwerk voorzien bij woningen die geconfronteerd worden met een kade. Dit zal in de vervolgesprekken met de individuele eigenaar besproken worden. De inzet van de waterberging Dwarsdiep is voorzien gemiddeld eens in de tien jaar. Er worden maatregelen getroffen die waarborgen dat de grondwaterstand onder uw perceel –mits in dit

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
		geval ook toelaatbaar-maximaal met 5 cm zal stijgen. Hiervoor kan bijvoorbeeld bemaling worden geplaatst. Er zullen metingen worden uitgevoerd om na te gaan dat er daadwerkelijk geen onacceptabele vernattingseffecten optreden. De meeste muggenlarven worden groot in poelen, dakgoten, regentonnen en droogvallende sloten. Muggen houden van beschutting. In het inrichtingsplan is voorzien in hogere en meer constante waterstanden. De opgroeimogelijkheden voor muggenlarven blijven daarmee beperkt. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	2. Wij willen graag de mogelijk getroffen maatregelen weten die waarborgen dat de grondwaterstand onder mijn perceel maximaal 5cm zal stijgen	De maatregelen worden later in het proces verder uitgewerkt, voor het deelgebied dwarsdiep is nog niet bekend hoe de definitieve inrichting eruit komt te zien. Zodra meer duidelijk is over de uitwerking van het inrichtingsplan, zullen we de maatregelen ter waarborging van de grondwaterstand met u bespreken. Het grondwaterpeil zal voor en na uitvoering worden gemonitord zodat eventuele veranderingen inzichtelijk worden. Binnen het te nemen peilbesluit wordt inzichtelijk gemaakt waar effecten te verwachten zijn en waar welke maatregelen worden genomen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	3. Op wat voor manier wordt de toegang tot ons perceel gegarandeerd bij uitvoering van deze plannen.	Afhankelijk van de uitwerking van de plannen en de grondposities wordt de toegang tot uw perceel in overleg met u nader uitgewerkt. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.
17	Als bewoners, gebruikers van gronden en als eigenaren van een agrarisch bedrijf in het gebied de Jouwer in Sebaldeburen, ontvangt u onze zienswijze, op de door u als provincie, ter inzage gelegde plannen voor het Zuidelijk Westerkwartier.	Deze zienswijze is gericht op het inrichtingsplan de Jouwer. Op de zienswijze met betrekking tot het inrichtingsplan is in de nota reactie en commentaar d.d. 29 Mei 2018 gereageerd. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. De wijziging van bestemming van agrarisch

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Onze zienswijze richt zich met name op het gebied “de Jouwer”; een van de acht genoemde natuurgebieden. Wij wijzen uw plan voor dit gebied af. Wij zijn van mening dat dit voorgenomen plan op korte- en langere termijn nadelig zal zijn voor ons agrarische bedrijf en de omliggende agrarische bedrijven in dit gebied. Op het gebied van ruimtelijke ordening, vergunningen, gebruik van gronden voor de mestwetgeving en andere regelgeving vanuit de overheid, is de ervaring dat een wijziging van bestemming van agrarisch naar natuur nadelig uitwerkt. Ook als op dit moment de regelgeving geen beperkingen oplevert (zoals is verwoord in de reactie op onze zienswijze op het voorontwerp) is de kans sterk aanwezig dat dit op een zeker moment wel nadelig zal blijken te zijn. Medewerkers van de provincie hebben ons aangegeven, dat u als overheid ook geen toezeggingen zal geven, dat dit in de toekomst niet zal gebeuren. Deze onzekerheid, beperking en belemmering van onze bedrijfsontwikkeling door de vorming van nieuwe natuur, vormt een groot risico voor ons bedrijf. U zult begrijpen dat wij mogelijke financiële- en emotionele schade gecompenseerd willen zien. De begrenzing van het deelgebied ligt op zeer korte afstand van onze bedrijfsgebouwen. Dit is niet acceptabel. De grens ligt bij het bedrijfsgebouw aan de Banten 6 op slechts circa 50 meter. Dit vinden wij veel te dichtbij. Wij zijn van mening dat de leefbaarheid in het gebied de Jouwer sterk verlaagd wordt als deze plannen worden doorgevoerd. Wij ervaren de huidige graslanden, met beweiding door koeien, kalveren en schapen, verblijf van weidevogels en andere vogels als erg plezierig. Het ten doel gestelde natuurbeheer gericht op planten spreekt ons in het geheel niet aan. De huidige beheergronden van Staatsbosbeheer ervaren wij als dor en dood en niet plezierig.	naar natuurgrond ligt nu niet voor ter besluitvorming voor het gebied de Jouwer. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Ook petgaten zien wij in het geheel niet als een vergroting van de leefbaarheid. Naar onze mening zal dit leiden tot verruiging van het landschap met ongewenste predatoren voor de weidevogels en veel ongewenste insecten en ongedierte voor ons vee. Wij wijzen deze inrichting af.	
	In de MER-rapportage wordt voorgesteld dat er geen nadelige gevolgen zullen zijn voor de landbouw. Met deze stellingname zijn wij het niet eens. In het huidige plan en rapportage is het streven van de provincie dat de gronden een blijvende bestemming van “natuur” krijgen. Dit zal uiteindelijk tot gevolg hebben dat de verkaveling verslechterd en de huiskavel wordt verkleind. Voor het melkveebedrijf aan de Banten 4 zal dit grote gevolgen hebben voor de grootte van de huiskavel en daarmee op de mogelijkheden van beweiding van vee. Dit is tegenstrijdig met het ideaal van de provincie en de overheid naar een duurzame landbouw. Eveneens zal de mogelijkheid tot het verbouwen van eigen ruwvoer worden beperkt voor onze bedrijven als gronden duurzaam aan de landbouw worden onttrokken. Zoals wij het nu zien streeft de overheid op termijn naar een grondgebonden landbouw. Dit betekent dat grond van essentieel belang is voor de veehouderij. Vermindering en beperkingen op agrarische gronden in onze directe omgeving zal dus zeker nadelig zijn voor onze bedrijven en daarmee onze inkomens.	Het MER is een bijlage bij het gepubliceerde Ontwerp-Provinciaal Inpassingsplan en geen onderdeel van de inspraak. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Wij wijzen een verhoging van de grondwaterstanden in ons gebied af. Wij hebben er geen vertrouwen in dat dit geen nadelige gevolgen zal hebben voor de teelt van ruwvoer en de beweiding van de graslanden. Dit zal resulteren in een voor ons hogere kostprijs. Zeer gemakkelijk kan gesteld worden door u als overheid dat een verhoging van het waterpeil geen gevolgen heeft voor de naastliggende gronden, door wat voor technische oplossingen dan ook. Wanneer wij wel gevolgen ervaren zal dit waarschijnlijk erg moeilijk en erg kostbaar zijn om dit aan te tonen. Zoals beschreven in het rapport zijn er tot op heden nog geen nulmetingen gedaan. Andere informatiebronnen menen dat er wel metingen door het waterschap zijn gedaan. Hierbij kunnen wij opmerken dat er een verschil in waterstand is geweest in de periode dat de betreffende	De wijziging van waterpeilen ligt nu niet voor ter besluitvorming. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	gronden onder het beheer van Noorderzijlvest waren en de periode nu, onder beheer bij Wetterskip Fryslân. Door een minder goed beheer van waterschap Noorderzijlvest was er in die periode veel meer wateroverlast voor goed agrarisch gebruik dan in de huidige periode. Mochten er metingen zijn dan vragen wij u die ons ter beschikking te stellen. Een toename van insecten en andere ongewenste vogels en dieren als gevolg van een hoger waterpeil kunnen een hogere ziektedruk geven op onze dieren. Hogere kosten voor de gezondheid en het welzijn van onze dieren is niet gewenst en nadelig voor onze inkomens en de rentabiliteit van de bedrijven. Wij willen geen hoger waterpeil in dit gebied.	
	Wij merken nu al dat er in de winterperiode ganzen vanuit het watergebied bij "Bakkerom" komen foerageren op de ingezaaide groenbemesters op de maislanden en ook op de graslanden. Met de komst van de waterbergingsgebieden vrezen wij dat deze "overlast" zal toenemen. Dit is de reden dat wij de huidige aanwezige graslanden en maislanden optimaal willen gebruiken voor onze bedrijven. Wij vinden dat gewasschade door een toename van ongewenst dieren, door de komst van de waterberging en nieuwe natuur, aan ons gecompenseerd moet worden.	Indien er vraatschade in gewassen ontstaat dan kan daar een tegemoetkoming in de schade voor worden aangevraagd bij BIJ12 Faunafonds via de website faunaschade.nl. Vraat aan groenbemesters wordt niet vergoed. Wij achten een tegemoetkoming in de schade via BIJ12 Faunafonds voldoende. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	De provincie is bezig met onderzoek en realisatie van natuur inclusieve landbouw. Mocht de provincie de plannen willen doorzetten t.a.v. invulling van natuur, dan zijn wij bereid met u in gesprek te gaan of deze vorm van landbouw een optie is voor dit gebied.	Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Graag blijft de provincie (via Prolander) met u in gesprek. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Gevraagd: Wij vragen u het ontwerp-inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier aan te passen voor het gebied "de Jouwer" bij de definitieve vaststelling. - Geen blijvende inrichting van natuur in het gebied de Jouwer.	Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	- De begrenzing van het deelgebied zodanig aanpassen dat dit op "grote" afstand blijft van de bestaande aanwezige agrarische bedrijven en bedrijfsgebouwen. - Geen verhoging van het waterpeil in dit gebied. - Geen petgaten realiseren in dit gebied als vorm van natuurbeheer. - Bij uitvoering van zogenoemde nulmetingen dit transparant en in overleg en met goedkeuring van de bewoners en gebruikers van gronden doen en deze handelwijze vastleggen in het definitieve plan. Gegevens van nul metingen moeten beschikbaar komen voor eigenaren/gebruikers van gronden in dit gebied. - Het onderzoeken van de mogelijkheden van natuur inclusieve landbouw voor dit gebied de Jouwer en deze mogelijkheid tot inpassing opnemen in het vast te stellen plan.	Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
18	Tot mij hebben zich gewend de heer W.K. en mevrouw J.M. de Boer, wonende te Midwolde (9355 TH) aan de Pasop 26 (hierna te noemen: cliënten), inzake het ontwerp-inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier dat ter inzage ligt tot en met 18 juli aanstaande (hierna te noemen: het Inpassingsplan). Namens cliënten dien ik hierbij een zienswijze in op het Inpassingsplan. Cliënten exploiteren op het voornoemde adres een melkveehouderij. Een deel van de gronden behorende tot de huiskavel, zijn aangrenzend aan en gelegen in het gebied 'De Drie Polders'. Het gaat om ruim 13 hectare. Bijgaand treft u een kaart waarop de percelen zijn ingekleurd(*). Het gebied 'De Drie Polders' is in het Inpassingsplan aangewezen voor de realisatie van Natuur en Waterberging en als zodanig bestemd. De gronden worden nu gebruikt ten behoeve van particulier natuurbeheer, waarbij op cliënten de verplichting rust een aantal natuurdoelpakketten te ontwikkelen en in stand te houden. Dit wordt gecombineerd met agrarisch gebruik van de gronden. Cliënten stellen zich op het standpunt dat zij door het Inpassingsplan onevenredig zwaar worden geraakt in hun bedrijfsvoering. De realisatie van Natuur en Waterberging zoals voorzien, leidt tot een ernstige gebruiksbeperking en tot vernatting van de gronden die	Het gebied De Drie Polders is onderdeel van het natuurnetwerk en waterbergingsgebied, zoals aangewezen in de provinciale omgevingsverordening. Uw cliënten zijn een overeenkomst aangegaan voor particulier natuurbeheer en hebben compensatie voor de waardevermindering van die percelen gekregen. De percelen zijn daarmee overgegaan naar natuur. In het provinciaal inpassingsplan wordt de bestemming natuur conform de provinciale verordening en de door uw cliënten aangegane overeenkomst vastgelegd. Bij het aangaan van de overeenkomst was bekend dat het gebied ingezet zou kunnen worden voor waterberging. De kwalitatieve verplichting legt de natuurdoelen voor een gebied vast conform het natuurbeheerplan. Hierin worden natuurdoelen genoemd voor de huidige situatie en voor een situatie bij optimalisatie. De voorgenomen maatregelen zijn gericht op de optimalisatie van de huidige natuurdoelen en het verbeteren van de potenties van de natuurdoelen in de optimale situatie. Met het aangaan van een kwalitatieve verplichting gaat men akkoord met de realisatie van de natuur en ziet men af van landbouwkundig gebruik. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan te wijzigen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	behoren tot de huiskavel. Het voortbestaan van het bedrijf van cliënten is daarmee in het geding, omdat zij de gronden niet meer kunnen benutten voor voerwinning en weidegang.	
	Bestemming 'natuur' De gronden aan de oost- en zuidzijde, hebben nu de bestemming natuur-agrarisch. Het Inpassingsplan kent aan deze percelen de enkelbestemming 'natuur' toe. Dit zou betekenen dat cliënten de gronden niet meer agrarisch kunnen gebruiken. Een dergelijke gebruiksbeperking is een inbreuk op het eigendomsrecht van cliënten en is dan ook niet mogelijk. Cliënten hebben het recht om deze gronden agrarisch te gebruiken. U dient de bestemming dan ook aan te passen in natuur-agrarisch, overeenkomstig de huidige bestemming.	Uw cliënten zijn een overeenkomst aangegaan over particulier natuurbeheer en hebben compensatie voor de waardevermindering van die percelen gekregen. Met het aangaan van de overeenkomst zijn zij akkoord gegaan dat het terrein niet landbouwkundig gebruikt wordt, tenzij dit in overeenstemming is met de ontwikkeling dan wel instandhouding van de natuurdoelpakketten waarvoor subsidie wordt of is verleend op grond van de regeling. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Natuurdoelpakketten Verder is aannemelijk dat cliënten de natuurdoelpakketten niet meer in stand kunnen houden die rusten op de gronden. Een verplichting die cliënten dienen na te komen, op grond van een door uw college vastgelegde kwalitatieve verplichting. Als u het plan zorgvuldig hebt voorbereid, hebt u kennis genomen van het bestaan hiervan. Het had dan ook op uw weg gelegen hierover passende afspraken te maken met cliënten, vóór de terinzagelegging van het Inpassingsplan. Het niet in stand kunnen houden van de natuurdoelpakketten heeft ook gevolgen voor de lopende subsidie en de bedrijfsvoering als geheel. Hier is op geen enkele wijze rekening mee gehouden.	De kwalitatieve verplichting legt de natuurdoelen voor een gebied vast conform het natuurbeheerplan. Hierin worden natuurdoelen genoemd voor de huidige situatie en voor een situatie bij optimalisatie. De voorgenomen maatregelen zijn gericht op de optimalisatie van de huidige natuurdoelen en het verbeteren van de potenties van de natuurdoelen in de optimale situatie. In de nieuwe situatie zullen een aantal (delen van) percelen natter worden. Dat betekent dat de particulier natuurbeheerder, net als andere beheerders het beheer hier mogelijk op moet aanpassen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Waterpeil De voorgenomen aanpassingen van het zomer- en winterpeil om de bestemming Natuur en Waterberging te kunnen realiseren, hebben ook een nadelig effect op de agrarische percelen van cliënten. Deze percelen grenzen direct aan het waterbergingsgebied. Uit de onderzoeken blijkt dat niet uitgesloten wordt dat het waterpeil hier zal stijgen. Dit is onaanvaardbaar. U moet kunnen garanderen dat	Bij de inrichting van de natuur en bergingsgebieden mogen geen ontoelaatbaar nadelige effecten op de grondwaterstand buiten het natuur- en waterbergingsgebied ontstaan. Maximale toelaatbare stijging van de grondwaterstand buiten de natuur- en waterbergingsgebieden is 5 cm. Zijn de berekende effecten groter dan 5 cm dan worden binnen het natuur- en waterbergingsgebied maatregelen getroffen. Maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn een kwelsloot of een bemaling. Ook worden waar nodig maatregelen genomen om de afwatering in stand te houden. Binnen het te

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	op percelen met een agrarische bestemming, het agrarische gebruik mogelijk blijft.	nemen peilbesluit wordt inzichtelijk gemaakt waar effecten te verwachten zijn en waar maatregelen worden genomen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Wijzigingsbevoegdheid Zowel in het Inpassingsplan als het huidige bestemmingsplan Buitengebied Leek, is bepaald dat een agrarische bestemming kan worden gewijzigd ten behoeve van natuurontwikkeling. In het bestemmingsplan is echter uitdrukkelijk bepaald dat grondverwerving plaatsvindt op basis van vrijwilligheid. Uw college heeft er kennelijk welbewust voor gekozen om deze voorwaarde te schrappen. Cliënten verzoeken uw college aansluiting te zoeken bij het vigerende bestemmingsplan en het betreffende artikel 3.8 over te nemen in het Inpassingsplan.	De provincie heeft in haar grondstrategieplan aangegeven welke instrumenten zij in wil zetten en in welke volgorde. Deze is te vinden op de website http://www.zuidelijkwesterkwartier.nl Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Inrichtingsplan Het Inpassingsplan is strijdig met de doelstelling van het Inrichtingsplan. Daarin is het volgende bepaald: Naast de natuur- en waterdoelstellingen is de verbetering van de landbouwstructuur een belangrijke meekoppelkans binnen de ontwikkeling van het Zuidelijk Westerkwartier. De provincie wenst de agrarische sector te versterken door de landbouwstructuur te verbeteren. Middelen die hiervoor ingezet worden zijn het optimaliseren van de waterhuishouding door programma's als NBW (Nationaal Bestuursakkoord Water) en DPZ (Delta Programma Zoet Water) en bijvoorbeeld kavelruil. Bij kavelruil komen aspecten aan de orde als het concentreren van kavels behorend bij hetzelfde bedrijf, een betere ontsluiting en verkorting van de afstand tussen kavel en bedrijf. Uw college heeft op geen enkele wijze voldaan aan het voornoemde. Zowel de landbouwstructuur als de waterhuishouding verslechteren juist voor de agrarische grondgebruiker. Ook is niet	Het inpassingsplan legt de bestemming natuur en waterberging vast conform de provinciale omgevingsverordening. Doel van het inpassingsplan is om in het gebied de realisatie van natuur in combinatie met waterberging mogelijk te maken. Door het verwerven en ruilen van percelen ontstaan mogelijkheden om de landbouwstructuur te verbeteren. De waterhuishouding van percelen in landbouwkundig gebruik blijft gewaarborgd. Waar knelpunten zich voordoen worden verbeteringen uitgevoerd in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water. In het geval van uw cliënt gaat het om particulier natuurbeheer en niet om landbouwkundige percelen. Graag zet de provincie (via Prolander) met uw cliënt het gesprek voort over de mogelijkheden voor eventuele ruiling, continuering van particulier natuurbeheer en het inpassen hiervan in hun bedrijfsvoering Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan gewijzigd vast te stellen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	getracht om cliënten vervangende percelen aan te bieden met een betere ontsluiting en op korte afstand van het bedrijf.	
	Waterberging Het begrip 'waterberging' is niet gedefinieerd in het Inpassingsplan. Ook blijkt niet wanneer daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt en mag worden gemaakt, van de waterberging. De bestemming is daarmee onvoldoende geconcretiseerd.	Het begrip 'waterberging' wordt toegevoegd. Voor wat betreft het gebruik wordt opgemerkt dat dit planologisch is toegestaan. Voorstel: de zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van artikel 1 van de planregels. Verwerking: Aan artikel 1 Begrippen wordt toegevoegd: 1.26 waterberging: de definitie van bergingsgebied conform artikel 1.1 van de Waterwet.
	Schaderegeling Er is alleen voorzien in een schaderegeling na daadwerkelijke inzet van de waterbergingen. Enkel de aanwijzing als waterberging, leidt reeds tot schade. De gronden waaraan deze bestemming is toegekend, zijn hun waarde kwijt. Cliënten worden niet gecompenseerd voor dit waardeverlies. Verder is onduidelijk in hoeverre cliënten de gronden nog 'op een normale wijze' kunnen gebruiken. Bijkomend aspect is de wijze waarop uw college de schade wenst vast te stellen. Een nulmeting ontbreekt namelijk. Het is dan ook de vraag hoe uw college meent toekomstige schadeverzoeken te kunnen beoordelen, nu de huidige situatie niet zorgvuldig in kaart is gebracht. Om een goed beeld te kunnen krijgen van de bestaande situatie, dient gedurende tenminste 2 jaar een nulmeting te worden uitgevoerd.	Uw cliënt is al gecompenseerd in de waardedaling bij het aangaan van een kwalitatieve verplichting voor natuur. In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat een verzoek tot tegemoetkoming in de planschade kan worden ingediend. Zo'n verzoek wordt voor advies voorgelegd aan een onafhankelijk deskundig adviesbureau. Op het deskundigenadvies wordt een besluit genomen. Bij de taxatie van planschade is een nulmeting niet nodig. Het oude planologisch regiem voor de bestemming wordt naast het nieuwe planologische regiem gelegd. Vervolgens wordt het nadeel van het nieuwe regiem getaxeerd. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Omgevingsvergunning uitvoeren van een werk/werkzaamheden (aanlegvergunning) Voor de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch-Natuur, is het aanlegvergunningstelsel aanzienlijk verruimd. Niet gemotiveerd is	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Van een aanzienlijke verruiming is geen sprake.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	waarom. Clienten verzoeken uw college aansluiting te zoeken bij de regeling in het huidige bestemmingsplan Buitengebied Leek.	Voor wat betreft het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels is in de omgevingsverordening een verbod opgenomen. Daarnaast hebben de raden van de Westerkwartiergemeenten besloten om indien mogelijk de houtsingels in het gebied te versterken en om terughoudend om te gaan met het rooien van houtsingels. Naar aanleiding van de zienswijze zijn wij wel van mening dat de vergunningplicht voor het (gedeeltelijk) kappen en (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet past bij de bestemming 'agrarisch'. Voorstel: Wij nemen deze zienswijze deels over en zullen de aanlegvergunningplicht voor het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels laten vervallen voor de bestemming agrarisch. Om de bescherming van houtsingels te waarborgen passen wij artikel 18.1 aan. <i>Verwerking:</i> <i>In artikel 3.7 lid a wordt het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels verwijderd uit de lijst met vergunningplichtige activiteiten.</i> <i>In artikel 18.1 lid wordt lid b aangepast in: 'is het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet toegestaan.'</i> <i>In artikel 18.1 wordt lid c toegevoegd: 'is het (gedeeltelijk) kappen van houtsingels niet toegestaan als dat niet gebeurt voor normaal onderhoud.'</i>
	Archeologische bestemming Aan de meeste gronden in eigendom van cliënten, is de dubbelbestemming Archeologie 5, toegekend. Naar het oordeel van cliënten, ten onrechte. Deze gronden zijn zodanig geroerd dat van een archeologische verwachtingswaarde geen sprake meer kan zijn. Aan de archeologische bestemming is een vergaand aanlegvergunningstelsel gekoppeld. Voor onder meer de aanleg van drainage en het scheuren van grasland, is een vergunning noodzakelijk, tenzij het normaal onderhoud/exploitatie betreft. Het	Op grond van artikel 3.1.6, lid 1 van het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht om de cultuurhistorie mee te nemen bij het opstellen van een bestemmingsplan. Bureau Libau - advies organisatie voor ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed - heeft in april 2016 een archeologische en cultuurhistorische inventarisatie voor de gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier opgeleverd. Deze inventarisatie vormt de grondslag voor de categoriëaanduiding Archeologie in het inpassingsplan. Voor wat betreft het schrappen van het vergunningvereiste voor het scheuren van grasland en de aanleg van drainage is in de regels

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	scheuren van grasland en de aanleg van drainage betreffen per definitie werkzaamheden die gerekend moeten worden tot normaal onderhoud/exploitatie. Het is dan ook raadzaam om deze te schrappen uit de lijst met vergunningplichtige werkzaamheden. Overigens gaat het voorgaande op voor de meeste in de lijst opgenomen werkzaamheden. Ten behoeve van de duidelijkheid en rechtszekerheid, dient het desbetreffende artikel 12.4 dan ook te worden aangepast. De werkzaamheden die behoren tot het normale onderhoud/de normale exploitatie, dienen te worden geschrapt uit de lijst.	opgenomen dat dit niet geldt voor werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Ganzenproblematiek Uit de praktijk blijkt dat de aanleg van (natte) natuur leidt tot een - veelal explosieve - toename van het aantal ganzen. Dit leidt tot schade aan de omliggende landbouwpercelen, in de vorm van vraat en vertrapping. Clienten verzoeken uw college te voorzien in een adequate schaderegeling. De bestaande regelingen voorzien slechts in een compensatie van de schade. Clienten dienen evenwel volledig schadeloos te worden gesteld, gelet op de keuze van uw college om de waterbergingen op een dergelijk korte afstand van het bedrijf van clienten te positioneren.	Indien er vraatschade in gewassen ontstaat dan kan daar een tegemoetkoming in de schade voor worden aangevraagd bij BIJ12 Faunafonds via de website faunaschade.nl. Vraat aan groenbemers wordt niet vergoed. Wij achten een tegemoetkoming in de schade via BIJ12 Faunafonds voldoende. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Maatwerkoplossing Tot slot wordt opgemerkt dat clienten (nog) als één van de weinige agrariërs zijn gevestigd in dit gebied. Niet in te zien valt waarom u niet met clienten in gesprek bent gegaan om te komen tot een maatwerkoplossing. De bijeenkomsten die tot op heden hebben plaatsgevonden waren algemeen van aard en niet concreet als het gaat om de toekomstige inrichting van het gebied. Clienten hebben enkel kennis kunnen nemen van een aantal vage schetsen. De gevolgen van het Inpassingsplan op bedrijfsvoering van clienten is enorm. Niet alleen vanwege de realisatie van natuur en waterberging, maar ook door de verruiming van het aanlegvergunningstelsel en de toekenning van een archeologische waarde. Het voortbestaan van het bedrijf is onzeker geworden en onduidelijk is op wie de waardevermindering kan worden verhaald.	Met cliënten zijn en worden gesprekken gevoerd. De gevoerde gesprekken zijn in eerste instantie oriënterend van aard geweest om te bezien welke mogelijkheden er zijn voor maatwerk en welke oplossingsrichtingen denkbaar zijn. Op basis van nadere uitwerking van het inrichtingsplan is meer duidelijkheid over de mogelijkheden ontstaan. Dat stelt de provincie (via Prolander) in staat om de gesprekken te vervolgen om te bezien of we tot een gedragen maatwerkoplossing kunnen komen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Verzoek	De provincie betreft uw zienswijze in haar besluitvorming.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Namens cliënten verzoek ik u overeenkomstig de inhoud van deze zienswijze, het Inpassingsplan niet (ongewijzigd) vast te stellen. Voorts verzoek ik u met cliënten in gesprek te gaan teneinde tot een maatwerkoplossing te komen.	Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
19	Als bewoner, gebruiker van gronden en als eigenaar van een agrarisch bedrijf in het gebied de Jouwer in Sebaldeburen, ontvang ik u mijn zienswijze, op de door u als provincie, ter inzage gelegde plannen voor het Zuidelijk Westerkwartier. Mijn zienswijze richt zich met name op het gebied “de Jouwer”; een van de acht genoemde natuurgebieden. Ik wijs uw plan voor dit gebied af. Ik ben van mening dat dit voorgenomen plan op korte- en langere termijn nadelig zal zijn voor mijn agrarische bedrijf en de omliggende agrarische bedrijven in dit gebied. Op het gebied van ruimtelijke ordening, vergunningen, gebruik van gronden voor de mestwetgeving en andere regelgeving vanuit de overheid, is de ervaring dat een wijziging van bestemming van agrarisch naar natuur nadelig uitwerkt. Ook als op dit moment de regelgeving geen beperkingen oplevert (zoals is verwoord in de reactie op onze zienswijze op het voorontwerp) is de kans sterk aanwezig dat dit op een zeker moment wel nadelig zal blijken te zijn. Medewerkers van de provincie hebben mijn aangegeven, dat u als overheid ook geen toezeggingen zal geven, dat dit in de toekomst niet zal gebeuren. Deze onzekerheid, beperking en belemmering van mijn bedrijfsontwikkeling door de vorming van nieuwe natuur, vormt een groot risico voor mijn bedrijf. U zult begrijpen dat ik de mogelijke financiële- en emotionele schade gecompenseerd wil zien. De begrenzing van het deelgebied ligt op zeer korte afstand van de aanwezige bedrijfsgebouwen. Dit is niet acceptabel. De grens ligt bij het bedrijfsgebouw aan de Banten 6 op slechts circa 50 meter. Dit vind ik veel te dichtbij.	Deze zienswijze is gericht op het inrichtingsplan de Jouwer. Op de zienswijze met betrekking tot het inrichtingsplan is in de nota reactie en commentaar d.d. 29 Mei 2018 gereageerd. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. De wijziging van bestemming van agrarisch naar natuurgrond ligt nu niet voor ter besluitvorming voor het gebied de Jouwer. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Ik ben van mening dat de leefbaarheid in het gebied de Jouwer sterk verlaagd wordt als deze plannen worden doorgevoerd. Ik ervaar de huidige graslanden, met beweiding door koeien, kalveren en schapen, verblijf van weidevogels en andere vogels als erg plezierig. Het ten doel gestelde natuurbeheer gericht op planten spreekt mij in het geheel niet aan. De huidige beheergronden van Staatsbosbeheer ervaren ik als dor en dood en niet plezierig. Ook petgaten zie ik in het geheel niet als een vergroting van de leefbaarheid. Naar mijn mening zal dit leiden tot verruiging van het landschap met ongewenste predatoren voor de weidevogels en veel ongewenste insecten en ongedierte voor ons vee. Deze inrichting wijs ik af.	
	In de MER-rapportage wordt voorgesteld dat er geen nadelige gevolgen zullen zijn voor de landbouw. Met deze stellingname ben ik het niet eens. In het huidige plan en rapportage is het streven van de provincie dat de gronden een blijvende bestemming van “natuur” krijgen. Dit zal uiteindelijk tot gevolg hebben dat de verkaveling verslechterd en de huiskavel wordt verkleind. Voor het melkveebedrijf aan de Banten 4 zal dit grote gevolgen hebben voor de grootte van de huiskavel en daarmee op de mogelijkheden van beweiding van vee. Dit is tegenstrijdig met het ideaal van de provincie en de overheid naar een duurzame landbouw. Eveneens zal de mogelijkheid tot het verbouwen van eigen ruwvoer worden beperkt voor onze bedrijven als gronden duurzaam aan de landbouw worden onttrokken. Zoals wij het nu zien streeft de overheid op termijn naar een grondgebonden landbouw. Dit betekent dat grond van essentieel belang is voor de veehouderij. Vermindering en beperkingen op agrarische gronden in onze directe omgeving zal dus zeker nadelig zijn voor onze bedrijven en daarmee onze inkomens.	Het MER is een bijlage bij het gepubliceerde Ontwerp-Provinciaal Inpassingsplan en geen onderdeel van de inspraak. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Ik wijs een verhoging van de grondwaterstanden in dit gebied af. Ik heb er geen vertrouwen in dat dit geen nadelige gevolgen zal hebben voor de teelt van ruwvoer en de beweiding van de graslanden. Dit zal resulteren in een voor mij hogere kostprijs. Zeer gemakkelijk kan gesteld worden door u als overheid dat een	De wijziging van waterpeilen ligt nu niet voor ter besluitvorming. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	verhoging van het waterpeil geen gevolgen heeft voor de naastliggende gronden, door wat voor technische oplossingen dan ook. Wanneer ik wel gevolgen ervaar zal dit waarschijnlijk erg moeilijk en erg kostbaar zijn om dit aan te tonen. Zoals beschreven in het rapport zijn er tot op heden nog geen nulmetingen gedaan. Andere informatiebronnen menen dat er wel metingen door het waterschap zijn gedaan. Hierbij kan ik opmerken dat er een verschil in waterstand is geweest in de periode dat de betreffende gronden onder het beheer van Noorderzijlvest waren en de periode nu, onder beheer bij Wetterskip Fryslân. Door een minder goed beheer van waterschap Noorderzijlvest was er in die periode veel meer wateroverlast voor goed agrarisch gebruik dan in de huidige periode. Mochten er metingen zijn dan vragen ik u die mij ter beschikking te stellen. Een toename van insecten en andere ongewenste vogels en dieren als gevolg van een hoger waterpeil kunnen een hogere ziektedruk geven op mijn dieren. Hogere kosten voor de gezondheid en het welzijn van onze dieren is niet gewenst en nadelig voor mijn inkomen en de rentabiliteit van het bedrijf. Ik wil geen hoger waterpeil in dit gebied.	herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Ik merk nu al dat er in de winterperiode ganzen vanuit het watergebied bij "Bakkerom" komen foerageren op de ingezaaide groenbemesters op de maislanden en ook op de graslanden. Met de komst van de waterbergingsgebieden vrees ik dat deze "overlast" zal toenemen. Dit is de reden dat ik de huidige aanwezige graslanden optimaal wil gebruiken voor mijn bedrijf. Ik vind dat gewasschade door een toename van ongewenst dieren, door de komst van de waterberging en nieuwe natuur, aan mij gecompenseerd moet worden.	Indien er vraatschade in gewassen ontstaat dan kan daar een tegemoetkoming in de schade voor worden aangevraagd bij BIJ12 Faunafonds via de website faunaschade.nl. Vraat aan groenbemesters wordt niet vergoed. Wij achten een tegemoetkoming in de schade via BIJ12 Faunafonds voldoende. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	De provincie is bezig met onderzoek en realisatie van natuur inclusieve landbouw. Mocht de provincie de plannen willen doorzetten t.a.v. invulling van natuur, dan ben ik bereid met u in gesprek te gaan of deze vorm van landbouw een optie is voor dit gebied.	Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
		Graag blijft de provincie (via Prolander) met u in gesprek. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Gevraagd: Ik vraag u het ontwerp-inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier aan te passen voor het gebied “de Jouwer” bij de definitieve vaststelling. -Geen blijvende inrichting van natuur in het gebied de Jouwer. -De begrenzing van het deelgebied zodanig aanpassen dat dit op “grote” afstand blijft van de bestaande aanwezige agrarische bedrijven en bedrijfsgebouwen. -Geen verhoging van het waterpeil in dit gebied. -Geen petgaten realiseren in dit gebied als vorm van natuurbeheer. -Bij uitvoering van zogenoemde nulmetingen dit transparant en in overleg en met goedkeuring van de bewoners en gebruikers van gronden doen en deze handelswijze vastleggen in het definitieve plan. Gegevens van nul metingen moeten beschikbaar komen voor eigenaren/gebruikers van gronden in dit gebied. -Het onderzoeken van de mogelijkheden van natuur inclusieve landbouw voor dit gebied de Jouwer en deze mogelijkheid tot inpassing opnemen in het vast te stellen plan.	Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
I10	Als bewoners, gebruikers van gronden en als eigenaren van een agrarisch bedrijf in het gebied de Jouwer in Sebaldeburen, ontvangt u onze zienswijze, op de door u als provincie, ter inzage gelegde plannen voor het Zuidelijk Westerkwartier. Onze zienswijze richt zich met name op het gebied “de Jouwer”; een van de acht genoemde natuurgebieden. Wij wijzen uw plan voor dit gebied af. Wij zijn van mening dat dit voorgenomen plan op korte- en langere termijn nadelig zal zijn voor ons agrarische bedrijf en de omliggende agrarische bedrijven in dit gebied.	Deze zienswijze is gericht op het inrichtingsplan de Jouwer. Op de zienswijze met betrekking tot het inrichtingsplan is in de nota reactie en commentaar d.d. 29 Mei 2018 gereageerd. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. De wijziging van bestemming van agrarisch naar natuurgrond ligt nu niet voor ter besluitvorming voor het gebied de Jouwer. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Op het gebied van ruimtelijke ordening, vergunningen, gebruik van gronden voor de mestwetgeving en andere regelgeving vanuit de overheid, is de ervaring dat een wijziging van bestemming van agrarisch naar natuur nadelig uitwerkt. Ook als op dit moment de regelgeving geen beperkingen oplevert (zoals is verwoord in de reactie op onze zienswijze op het voorontwerp) is de kans sterk aanwezig dat dit op een zeker moment wel nadelig zal blijken te zijn. Medewerkers van de provincie hebben ons aangegeven, dat u als overheid ook geen toezeggingen zal geven, dat dit in de toekomst niet zal gebeuren. Deze onzekerheid, beperking en belemmering van onze bedrijfsontwikkeling door de vorming van nieuwe natuur, vormt een groot risico voor ons bedrijf. U zult begrijpen dat wij mogelijke financiële- en emotionele schade gecompenseerd willen zien. De begrenzing van het deelgebied ligt op zeer korte afstand van onze bedrijfsgebouwen. Dit is niet acceptabel. De grens ligt bij het bedrijfsgebouw aan de Banten 6 op slechts circa 50 meter. Dit vinden wij veel te dichtbij. Wij zijn van mening dat de leefbaarheid in het gebied de Jouwer sterk verlaagd wordt als deze plannen worden doorgevoerd. Wij ervaren de huidige graslanden, met beweiding door koeien, kalveren en schapen, verblijf van weidevogels en andere vogels als erg plezierig. Het ten doel gestelde natuurbeheer gericht op planten spreekt ons in het geheel niet aan. De huidige beheergronden van Staatsbosbeheer ervaren wij als dor en dood en niet plezierig. Ook petgaten zien wij in het geheel niet als een vergroting van de leefbaarheid. Naar onze mening zal dit leiden tot verruiging van het landschap met ongewenste predatoren voor de weidevogels en veel ongewenste insecten en ongedierte voor ons vee. Wij wijzen deze inrichting af.	
	In de MER-rapportage wordt voorgesteld dat er geen nadelige gevolgen zullen zijn voor de landbouw. Met deze stellingname zijn wij het niet eens. In het huidige plan en rapportage is het streven van de provincie dat de gronden een blijvende bestemming van "natuur" krijgen. Dit zal uiteindelijk tot gevolg hebben dat de	Het MER is een bijlage bij het gepubliceerde Ontwerp-Provinciaal Inpassingsplan en geen onderdeel van de inspraak. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	verkaveling verslechterd en de huiskavel wordt verkleind. Voor het melkveebedrijf aan de Banten 4 zal dit grote gevolgen hebben voor de grootte van de huiskavel en daarmee op de mogelijkheden van beweiding van vee. Dit is tegenstrijdig met het ideaal van de provincie en de overheid naar een duurzame landbouw. Eveneens zal de mogelijkheid tot het verbouwen van eigen ruwvoer worden beperkt voor onze bedrijven als gronden duurzaam aan de landbouw worden onttrokken. Zoals wij het nu zien streeft de overheid op termijn naar een grondgebonden landbouw. Dit betekent dat grond van essentieel belang is voor de veehouderij. Vermindering en beperkingen op agrarische gronden in onze directe omgeving zal dus zeker nadelig zijn voor onze bedrijven en daarmee onze inkomens.	bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Wij wijzen een verhoging van de grondwaterstanden in ons gebied af. Wij hebben er geen vertrouwen in dat dit geen nadelige gevolgen zal hebben voor de teelt van ruwvoer en de beweiding van de graslanden. Dit zal resulteren in een voor ons hogere kostprijs. Zeer gemakkelijk kan gesteld worden door u als overheid dat een verhoging van het waterpeil geen gevolgen heeft voor de naastliggende gronden, door wat voor technische oplossingen dan ook. Wanneer wij wel gevolgen ervaren zal dit waarschijnlijk erg moeilijk en erg kostbaar zijn om dit aan te tonen. Zoals beschreven in het rapport zijn er tot op heden nog geen nulmetingen gedaan. Andere informatiebronnen menen dat er wel metingen door het waterschap zijn gedaan. Hierbij kunnen wij opmerken dat er een verschil in waterstand is geweest in de periode dat de betreffende gronden onder het beheer van Noorderzijlvest waren en de periode nu, onder beheer bij Wetterskip Fryslân. Door een minder goed beheer van waterschap Noorderzijlvest was er in die periode veel meer wateroverlast voor goed agrarisch gebruik dan in de huidige periode. Mochten er metingen zijn dan vragen wij u die ons ter beschikking te stellen. Een toename van insecten en andere ongewenste vogels en dieren als gevolg van een hoger waterpeil kunnen een hogere ziektedruk geven op onze dieren. Hogere kosten voor de gezondheid en het	De wijziging van waterpeilen ligt nu niet voor ter besluitvorming. Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	welzijn van onze dieren is niet gewenst en nadelig voor onze inkomens en de rentabiliteit van de bedrijven. Wij willen geen hoger waterpeil in dit gebied.	
	Wij merken nu al dat er in de winterperiode ganzen vanuit het watergebied bij "Bakkerom" komen foerageren op de ingezaaide groenbemesters op de maislanden en ook op de graslanden. Met de komst van de waterbergingsgebieden vrezen wij dat deze "overlast" zal toenemen. Dit is de reden dat wij de huidige aanwezige graslanden en maislanden optimaal willen gebruiken voor onze bedrijven. Wij vinden dat gewasschade door een toename van ongewenst dieren, door de komst van de waterberging en nieuwe natuur, aan ons gecompenseerd moet worden.	Indien er vraatschade in gewassen ontstaat dan kan daar een tegemoetkoming in de schade voor worden aangevraagd bij BIJ12 Faunafonds via de website faunaschade.nl. Vraat aan groenbemesters wordt niet vergoed. Wij achten een tegemoetkoming in de schade via BIJ12 Faunafonds voldoende. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	De provincie is bezig met onderzoek en realisatie van natuur inclusieve landbouw. Mocht de provincie de plannen willen doorzetten t.a.v. invulling van natuur, dan zijn wij bereid met u in gesprek te gaan of deze vorm van landbouw een optie is voor dit gebied.	Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Graag blijft de provincie (via Prolander) met u in gesprek. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Gevraagd: Wij vragen u het ontwerp-inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier aan te passen voor het gebied "de Jouwer" bij de definitieve vaststelling. -Geen blijvende inrichting van natuur in het gebied de Jouwer. -De begrenzing van het deelgebied zodanig aanpassen dat dit op "grote" afstand blijft van de bestaande aanwezige agrarische bedrijven en bedrijfsgebouwen. -Geen verhoging van het waterpeil in dit gebied. -Geen petgaten realiseren in dit gebied als vorm van natuurbeheer. -Bij uitvoering van zogenoemde nulmetingen dit transparant en in overleg en met goedkeuring van de bewoners en gebruikers van gronden doen en deze handelwijze vastleggen in het definitieve	Het voorliggende ontwerp inpassingsplan heeft geen betrekking op het gebied de Jouwer. Voor dit gebied wordt nu geen bestemmingsplanwijzing voorgelegd. Dit wordt later geregeld in een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Grootegast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	plan. Gegevens van nul metingen moeten beschikbaar komen voor eigenaren/gebruikers van gronden in dit gebied. -Het onderzoeken van de mogelijkheden van natuur inclusieve landbouw voor dit gebied de Jouwer en deze mogelijkheid tot inpassing opnemen in het vast te stellen plan.	
I11	Wij hebben door de jaren heen een levensvatbaar bedrijf opgebouwd, ingericht voor de toekomst van de volgende generatie, maar wij worden door het Gebiedsontwikkelingsplan Z.W.K. ernstig bedreigd voor de toekomst, met name in het Dwarsdiepgebied waarin 30% van onze beweibbare percelen graslanden liggen, waardoor onze bedrijfsvoering ernstig belemmerd word door het inrichten van het gebied voor nieuwe natuurgebieden en tevens waterberging. Ook in het kader van duurzaamheid (wat een hot item is van onze afnemers FrieslandCampina en Waddenvlees) komt onze bedrijfsvoering in het gedrang omdat weidegang en produktveiligheid dan ernstig worden bedreigd bij waterpeilverhoging en overstroming voor waterberging. Daarom zouden eventueel de lager gelegen percelen nabij het gemaal van de Werpolder wel beschikbaar zijn om te ruilen tegen aangrenzende percelen aan de huiskavel ten noorden van de Hooiweg.	De provincie voert graag het gesprek met u over de mogelijkheden voor uw bedrijf en voor eventuele ruiling. In het ontwerp inpassingsplan krijgen uw percelen in het waterbergingsgebied de bestemming natuur. Deze wijziging is enerzijds ingegeven door het grote belang van het gebied Dwarsdiep voor natte natuurontwikkeling en anderzijds kunnen meer mogelijkheden voor compensatie worden geboden bij aankoop of uitruil van uw gronden. Bij overstroming door waterberging geldt de nadeelcompensatieregeling van het waterschap Noorderzijlvest. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Ook hebben we bezwaar tegen de waterpeilverhoging bij onze percelen ten zuiden aan en nabij de Hooiweg, omdat daardoor de bewerkbaarheid ernstig belemmerd word en wij deze percelen niet beschikbaar zullen stellen voor Nieuwe Natuurgebieden. Daarom hebben wij als agrariërs bij de schetssessie in het begin van de planvorming enkele varianten ingediend en verzoeken wij u derhalve deze landbouwvarianten 3A of 3B Lucaswolde in uw beslissingen mee te nemen. Wij wensen u veel wijsheid met het nemen van deze beslissingen.	Structurele peilverhoging kan alleen wanneer de gronden duurzaam beschikbaar zijn voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Zijn de gronden niet duurzaam beschikbaar dan blijft het peil onveranderd. De gebiedscommissie verkent de mogelijkheden voor het gebied Dwarsdiep naar de invulling van een planuitwerking. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
I12	Als eigenaar van het melkveehouderij bedrijf gevestigd Idsinghsweeg 6, 9365 PJ Niebert dien ik hierbij een zienswijze in op het inpassingsplan dat ter inzage ligt tot en met 18 juli aanstaande. Op dit bedrijfsadres is mijn melkveebedrijf gevestigd met een totale bedrijfsoppervlakte van meer dan 53 hectare eigendom en landerijen in los gebruik en pacht.	In het ontwerp inpassingsplan hebben uw percelen, binnen de waterberging, de bestemming natuur gekregen. Deze wijziging is enerzijds ingegeven door het grote belang van het gebied Dwarsdiep voor natte natuurontwikkeling en waterberging en anderzijds kunnen meer mogelijkheden voor compensatie worden geboden bij uitruil van uw gronden.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	In het inpassingsplan is het grootste gedeelte van mijn bedrijf aangewezen voor de realisatie van Natuur- en Waterberging en als zodanig bestemd. De gronden worden nu gebruikt ten behoeve van agrarisch gebruik ten behoeve van de melkveehouderij. Door het inpassingsplan wordt ik enorm zwaar geraakt in mijn bedrijfsvoering. De realisatie van Natuur en Waterberging zal tot ernstige gebruiksbeperking en vernatting van gronden lijden. Daarmee is het voortbestaan van mijn bedrijf in het geding, benutting voor voerwinning en weidegang zullen slechts op een klein gedeelte van de huidige eigendom nog haalbaar zijn. Het inpassingsplan kent aan een groot gedeelte van de gronden de enkelbestemming "natuur" toe. Dit betekent dat ik deze gronden niet meer agrarisch zal kunnen gebruiken. Dit is een inperking op het eigendomsrecht en is in strijd met alles wat redelijk en rechtmatig is. U dient de bestemming dan ook aan te passen in natuur-agrarisch, overeenkomstig de huidige bestemming.	Graag blijft de provincie (via prolander) met u in gesprek over de mogelijkheden voor uw bedrijf. Het bestaande gebruik van de gronden, voor zover met de nieuwe bestemming in strijd, mag onder het overgangsrecht worden voortgezet. Het omgevingsvergunningstelsel van de nieuwe bestemming is in dat geval van toepassing. Indien u van mening bent dat u schade ondervindt door de bestemmingswijziging, dan kunt u een planschadeclaim indienen. In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat een verzoek tot tegemoetkoming in de planschade kan worden ingediend. Zo'n verzoek wordt voor advies voorgelegd aan een onafhankelijk deskundig adviesbureau. Op het deskundigenadvies wordt een besluit genomen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Waterpeil. De voorgenomen aanpassingen van het zomer- en winterpeil om de bestemming Natuur en Waterberging te kunnen realiseren zullen ook een nadelig effect hebben op de agrarische percelen van mijn bedrijf. Deze percelen grenzen direct aan het waterbergingsgebied. Uit de onderzoeken blijkt dat niet uitgesloten is dat het waterpeil hier zal stijgen. Dit is niet aanvaardbaar. U moet kunnen garanderen dat op percelen met een agrarische bestemming het agrarische gebruik mogelijk blijft.	Bij de inrichting van het natuur en bergingsgebied Dwarsdiep mogen geen ontoelaatbaar nadelige effecten op de grondwaterstand buiten het natuur- en waterbergingsgebied ontstaan. Maximale stijging van de grondwaterstand buiten het natuur- en waterbergingsgebied is 5 cm . Zijn de berekende effecten groter dan 5 cm dan worden binnen het plan maatregelen getroffen. Maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn een kwelsloot of een bemaling. Ook worden waar nodig (buiten het natuur en waterbergingsgebied) maatregelen genomen om de afwatering in stand te houden. Binnen het te nemen peilbesluit wordt inzichtelijk gemaakt waar effecten te verwachten zijn en waar maatregelen worden genomen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Vrijwilligheid. In het bestemmingsplan is opgenomen dat grondverwerving plaatsvindt op basis van vrijwilligheid. Uw college heeft er kennelijk	De provincie heeft in haar grondstrategieplan aangegeven welke instrumenten zij in wil zetten en in welke volgorde. Deze is te vinden op de website http://www.zuidelijkwesterkwartier.nl

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	bewust voor gekozen om deze voorwaarde te schrappen. Ik verzoek u aansluiting te zoeken bij het bestaande bestemmingsplan en het betreffende artikel over te nemen in het inpassingsplan.	Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan aan te passen.
	Inrichting. Het inpassingsplan is in strijd met het inrichtingsplan. Verbetering van de landbouwstructuur binnen de ontwikkeling van het Zuidelijk Westerkwartier is daarin opgenomen als een gelijkwaardige doelstelling naast natuur- en waterdoelstellingen. Door de voorgestelde maatregelen verslechteren de landbouwstructuur en ook de waterhuishouding. Ook is niet voorzien in een verbetering van de huidige verkaveling als compensatie voor de voorgestelde maatregelen.	Het inpassingsplan legt de bestemming natuur en waterberging vast conform de provinciale omgevingsverordening. Doel van het inpassingsplan is om in het gebied de realisatie van natuur in combinatie met waterberging mogelijk te maken. Door het verwerven en ruilen van percelen ontstaan mogelijkheden om de landbouwstructuur te verbeteren. De waterhuishouding van percelen in landbouwkundig gebruik blijft gewaarborgd. Waar knelpunten zich voordoen worden verbeteringen uitgevoerd in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding om het inpassingsplan gewijzigd vast te stellen.
	Waterberging. Het is niet duidelijk wat onder de term waterberging wordt verstaan. Een duidelijk omschrijving en definitie ontbreekt. Wanneer er gebruik gemaakt wordt van de berging en in welke gevallen dit is toegestaan wordt niet benoemd. Daarmee is deze bestemming onvoldoende concreet omschreven.	Het begrip 'waterberging' wordt toegevoegd. Voor wat betreft het gebruik wordt opgemerkt dat dit planologisch is toegestaan. Voorstel: de zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van artikel 1 van de planregels. <i>Verwerking:</i> <i>Aan artikel 1 Begrippen wordt toegevoegd:</i> <i>1.26 waterberging: de definitie van bergingsgebied conform artikel 1.1 van de Waterwet.</i>
	Schade. Een heldere schaderegeling ontbreekt. De schaderegeling zou van toepassing zijn na daadwerkelijke inzet ten behoeve van berging. Maar alleen al door de aanwijzing is er sprake van (vermogens)schade. Hiervoor wordt ik niet gecompenseerd. Onduidelijk is hoe de gronden in de toekomst nog normaal gebruikt kunnen worden.	In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat een verzoek tot vergoeding van planschade kan worden ingediend. Zo'n verzoek wordt voor advies voorgelegd aan een onafhankelijk deskundig adviesbureau. In het taxatieadvies gaat het bureau ook in op het normaal maatschappelijk risico. Op het deskundigenadvies wordt een besluit genomen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Er ontbreekt een nulmeting. De huidige situatie is onvoldoende in kaart gebracht. Toekomstige schadeverzoeken kunt U onvoldoende beoordelen, nu de huidige situatie niet zorgvuldig in kaart is gebracht. Om een goed beeld te kunnen krijgen van de bestaande situatie moet er toch tenminste een aantal opeenvolgende jaren een nulmeting worden uitgevoerd.	Bij de taxatie van planschade is een nulmeting niet nodig. Het oude planologisch regiem voor de bestemming wordt naast het nieuwe planologische regiem gelegd. Vervolgens wordt het nadeel van het nieuwe regiem getaxeerd. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Het aanlegvergunningstelsel is aanzienlijk uitgebreid en sluit niet aan op de regelingen in het huidige bestemmingsplan. Zonder verdere argumentatie en onderbouwing. Werkzaamheden die tot de normale exploitatie voor een agrarische bedrijfsvoering behoren, zoals het scheuren van grasland en de aanleg van drainage dienen zonder aanlegvergunning te kunnen worden uitgevoerd.	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Van een aanzienlijke verruiming is geen sprake. Voor wat betreft het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels is in de omgevingsverordening een verbod opgenomen. Daarnaast hebben de raden van de Westerkwartiergemeenten besloten om indien mogelijk de houtsingels in het gebied te versterken en om terughoudend om te gaan met het rooien van houtsingels. Naar aanleiding van de zienswijze zijn wij wel van mening dat de vergunningplicht voor het (gedeeltelijk) kappen en (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet past bij de bestemming 'agrarisch'. Voorstel: Wij nemen deze zienswijze deels over en zullen de aanlegvergunningplicht voor het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels laten vervallen voor de bestemming agrarisch. Om de bescherming van houtsingels te waarborgen passen wij artikel 18.1 aan. <i>Verwerking:</i> <i>In artikel 3.7 lid a wordt het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels verwijderd uit de lijst met vergunningplichtige activiteiten.</i> <i>In artikel 18.1 lid wordt lid b aangepast in: 'is het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet toegestaan.'</i> <i>In artikel 18.1 wordt lid c toegevoegd: 'is het (gedeeltelijk) kappen van houtsingels niet toegestaan als dat niet gebeurt voor normaal onderhoud.'</i>

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Uit de praktijk blijkt dat de aanleg van natte natuur leidt tot een toename van het aantal ganzen. Dit leidt tot schade aan de landbouwpercelen van mijn bedrijf. Er is geen adequate schaderegeling opgenomen die voorziet in volledige schadeloosstelling.	Indien er vraatschade in gewassen ontstaat dan kan daar een tegemoetkoming in de schade voor worden aangevraagd bij BIJ12 Faunafonds via de website faunaschade.nl. Vraat aan groenbemesters wordt niet vergoed. Wij achten een tegemoetkoming in de schade via BIJ12 Faunafonds voldoende. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Ik verzoek u om het inpassingsplan niet (ongewijzigd) vast te stellen en recht te doen aan de hierbij ingebrachte argumenten.	De provincie betreft uw zienswijze in haar besluitvorming. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
I13	Met het oog op de belangen van haar leden wil de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord een bezwaar indienen op het ontwerp Provinciaal inpassingsplan Waterberging en Natuur Zuidelijk Westerkwartier. Vergelijking planregels bestemmingsplannen Leek en Marum t.o.v. PIP Reactie LTO Noord LTO Noord verzoekt de provincie een document samen te stellen met daarin een vergelijking van de bestaande planregels in de bestemmingsplannen vergeleken met de planregels van dezelfde strekking in het PIP.	De regels uit de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor de regels van het inpassingsplan. Voor het overgrote deel zijn de regels in de plannen gelijkloend. Het inpassingsplan voorziet in de verandering van de bestemming van een aantal percelen van Agrarisch-Natuur, Natuur-Agrarisch en Agrarisch naar Natuur en Waterstaat-Waterberging. Tijdens het gesprek op 13 maart 2018 zijn de planregels van het voorontwerp-inpassingsplan besproken en toegelicht. Speciaal voor LTO Noord leden is op 4 juli 2018 in Nuis een bijeenkomst georganiseerd waar het project en het inpassingsplan nader zijn toegelicht. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	2. Artikel 3: Agrarisch In een enkel geval zijn de planregels zoals in het PIP niet in overeenstemming met het bestemmingsplan van Leek en Marum. Voorbeelden hiervan zijn: a. Bij de bouwregels (3.2) staan de teeltondersteunende voorzieningen (bij de bestemming agrarische kwekerij en fruitteelt) niet in het PIP maar wel in het bestemmingsplan Leek en Marum zijnde:	In bestemmingsplan buitengebied Leek vallen fruitteelt en kwekerij niet onder het agrarisch grondgebruik tenzij het de bestemming Agrarisch-kwekerij of Agrarisch-Fruitteelt heeft. In het inpassingsplan is dit systeem overgenomen met dien verstande dat gebieden met de bestemming Agrarisch-Kwekerij en Agrarisch-Fruitteelt niet binnen de plangrens van het inpassingsplan vallen. Daarom is een regeling voor teeltondersteunende voorzieningen niet opgenomen in de planregels van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	- 3. teeltondersteunende voorzieningen niet zijn toegestaan indien de grond de dubbelbestemming Waarde - Houtsingelreservaat, Waarde - Open gebied of Waarde - Verkaveling heeft. Reactie LTO Noord De onderbouwing en motivering om lid 3 voor de bestemming agrarisch te verwijderen ontbreekt volgens LTO Noord. LTO Noord verzoekt lid 3 i.v.m. eventuele toekomstige ontwikkelingen toe te voegen aan het PIP.	Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	b. In het PIP staan bij de omgevingsvergunning (3.7) een aantal activiteiten waarbij het lijkt alsof deze allemaal aanlegvergunningplichtig zijn. Reactie LTO Noord Dat is niet het geval, met name: het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels is in de bestemmingsplannen van Leek en Marum toegestaan zonder aanlegvergunning. De onderbouwing en motivering om het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels in het PIP onder de aanlegvergunningplicht te laten vallen ontbreekt volgens LTO Noord. LTO Noord verzoekt aan te sluiten bij de planregels van de bestemmingsplannen Leek en Marum en het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels in het PIP buiten de aanlegvergunningplicht te laten vallen.	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Van een aanzienlijke verruiming is geen sprake. Voor wat betreft het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels is in de omgevingsverordening een verbod opgenomen. Daarnaast hebben de raden van de Westerkwartiergemeenten besloten om indien mogelijk de houtsingels in het gebied te versterken en om terughoudend om te gaan met het rooien van houtsingels. Naar aanleiding van de zienswijze zijn wij wel van mening dat de vergunningplicht voor het (gedeeltelijk) kappen en (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet past bij de bestemming 'agrarisch'. Voorstel: Wij nemen deze zienswijze deels over en zullen de aanlegvergunningplicht voor het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels laten vervallen voor de bestemming agrarisch. Om de bescherming van houtsingels te waarborgen passen wij artikel 18.1 aan. <i>Verwerking:</i> <i>In artikel 3.7 lid a wordt het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels verwijderd uit de lijst met vergunningplichtige activiteiten.</i> <i>In artikel 18.1 lid wordt lid b aangepast in: 'is het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet toegestaan.'</i> <i>In artikel 18.1 wordt lid c toegevoegd: 'is het (gedeeltelijk) kappen</i>

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
		<i>van houtsingels niet toegestaan als dat niet gebeurt voor normaal onderhoud.</i>
	c. In het PIP bij wijzigingsbevoegdheid (3.8) is niet opgenomen dat het bevoegd gezag de bestemming agrarisch kan wijzigen ten behoeve van natuurontwikkeling, met dien verstande dat: - grondverwerving plaatsvindt op basis van vrijwilligheid. Deze bepaling staat wel in het bestemmingsplan van Leek en Marum. De overige vier criteria zijn wel opgenomen zoals: • Verhoging van het waterpeil in natuurgebieden pas aan de orde is als grotere aaneengesloten water-huishoudkundige beheersbare gebieden zijn verworven; • Verhoging van het waterpeil in natuurgebieden niet mag leiden tot vernatting van aangrenzende Landbouw-gronden; • In beginsel geen hydrologische bufferzones buiten de ecologische hoofdstructuur worden ingesteld; • Realisatie van de ecologische hoofdstructuur niet mag leiden tot beperkingen op aangrenzende landbouw-gronden. Reactie LTO Noord LTO Noord kan instemmen met het weglaten van de bepaling dat grondverwerving plaatsvindt op basis van vrijwilligheid mits er (dat kan bijvoorbeeld in de toelichting) een korte onderbouwing en motivering wordt opgenomen dat het weglaten van deze bepaling tot doel heeft om te komen tot volledige schadeloosstelling en niet als intentie om tot onteigening over te gaan.	In het grondstrategieplan van de provincie is aangegeven welke instrumenten ingezet worden voor het beschikbaar krijgen van grond. Deze is te vinden op de website http://www.zuidelijkwesterkwartier.nl Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	3. Artikel 4: Bos en Natuur In het PIP is bij artikel 4 de aanlegvergunning en uitsluiting tijdelijke ontheffing vanuit de bestemmingsplannen Leek en Marum niet overgenomen Reactie LTO Noord LTO Noord verzoekt deze over te nemen.	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Er is geen sprake van een verruiming van het stelsel. Het uitsluiten van de tijdelijke ontheffing is bedoeld om de waarden binnen de bestemming "Bos" in het bestemmingsplan Buitengebied te beschermen. In het inpassingsplan zijn die waarden voldoende beschermd. In de zienswijze is geen verdere onderbouwing opgenomen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	4. Artikel 5: Natuur Particulier natuurbeheer LTO Noord gaat ervan uit dat de gronden die reeds zijn aangekocht door terreinbeherende instanties de bestemming natuur hebben gekregen. LTO constateert dat gronden voor particulier natuurbeheer de bestemming Natuur hebben gekregen. Dit kan mogelijk leiden tot een beperking van de gebruiksfunctie (weiden) en beheers-doelstellingen. Reactie LTO Noord LTO Noord vraagt aandacht voor de bestaande gebruiksfunctie en daar waar behoud van de gebruiksmogelijkheden niet tot de mogelijkheden behoort alternatieve gronden aan te bieden.	Met het aangaan van een kwalitatieve verplichting particulier natuurbeheer gaat men akkoord met de realisatie van de natuur en ziet men af van landbouwkundig gebruik. Waar mogelijk wordt maatwerk toegepast. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Schadeloosstelling bij wijziging naar bestemming Natuur Wordt een eigenaar/pachter schadeloosgesteld op basis van de aanwijzing voor nieuwe natuur (begrenzing NNN) en/of de bestemming Natuur (in combinatie met waterberging)? Schadeloos met betrekking tot de aspecten: - schadevergoeding - en nadeelcompensatie - waardevermindering van cultuurgrond en mogelijk ook bouwpercelen en bouwwerken Reactie LTO Noord Maatschappelijk risico LTO Noord is van mening dat er bij de aanwijzing van gebieden als waterbergingsgebied niet dient uit te gaan van een normaal maatschappelijk risico dat bij grondeigenaren en grondgebruikers wordt neergelegd maar een risico voor de samenleving als geheel. Immers de initiatiefnemers (provincie Groningen en het waterschap NZV) zijn overheidsorganen en hebben dit initiatief genomen om voor alle Groningers wateroverlast te voorkomen. Dan moet de samenleving dus ook dit risico dragen. Voor de agrariërs is het een flinke inperking van het eigendomsrecht. Het normaal maatschappelijk risico voor eigenaren dient dus in het kader van planschade of nadeel-compensatie volgens LTO Noord daarom nul te bedragen als de percelen zijn/worden aangewezen.	In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat een verzoek tot vergoeding van planschade kan worden ingediend. Zo'n verzoek wordt voor advies voorgelegd aan een onafhankelijk deskundig adviesbureau. In het taxatieadvies gaat het bureau ook in op het normaal maatschappelijk risico. Op het deskundigenadvies wordt een besluit genomen. Binnen de kaders van de nadeelcompensatie wordt er niet automatisch uitgegaan van een volledige schadeloosstelling. Een deel van het nadeel of schade, dat is veroorzaakt door het rechtmatig handelen, kan ten laste van de 'benadeelde' komen. Dit wordt per geval onderzocht. Voor de activiteiten rondom de waterberging zijn de Procedureverordening en de bij behorende beleidsregel Waterberging van waterschap Noorderzijlvest relevant. Deze stukken omschrijven helder hoe de procedures en een eventuele vergoeding inzake nadeelcompensatie tot stand komen. Het afsluiten van een aparte privaatrechtelijke overeenkomst is dan ook niet aan de orde omdat er bestaande procedures zijn om deze schades of nadeel af te handelen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	De eigenaren dienen in aanmerking te komen voor volledige schadeloosstelling. Dat geldt uiteraard ook als er kunstwerken en voorzieningen moeten worden aangebracht op de aangewezen gronden, bijvoorbeeld het aanleggen van dijkjes. Hoe denkt de provincie over het normaal maatschappelijk risico. Vindt zij dat de waardevermindering van grond die wordt aangewezen voor met name waterberging deels voor rekening moet blijven van de eigenaar omdat dit een normaal maatschappelijk risico is of vindt zij dat dit niet een risico is voor een eigenaar maar dat de samenleving dit risico moet dragen omdat het in het algemeen belang is ter bescherming tegen wateroverlast en dat de waardevermindering van de grond integraal moet worden vergoed? LTO Noord is het laatste van mening.	
	Overgangsrecht Vallen de gronden met de bestemming Natuur onder het overgangsrecht?	Het bestaande gebruik van de gronden, voor zover met de nieuwe bestemming in strijd, mag onder het overgangsrecht worden voortgezet. Het omgevingsvergunningstelsel van de nieuwe bestemming is in dat geval van toepassing. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	5. Artikel 6: Natuur - Agrarisch 6.3. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk In 6.3 staan de activiteiten die bij de bestemming Natuur-Agrarisch aanlegvergunningplichtig zijn. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren: 1. het ophogen, afgraven en vergraven van de bodem; 2. het aanleggen van grondwallen en aarden wallen; 3. het dempen van kleine geïsoleerde wateren (o.a. dobben, pingo's); 4. het uitvoeren van groundbewerkingen, waartoe gerekend worden woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, en leggen van drainage en ontginnen; 5. het scheuren van grasland; 6. het indrijven van voorwerpen in de grond;	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Er is geen sprake van een verruiming van het stelsel. Voor wat betreft het schrappen van het vergunningvereiste voor het scheuren van grasland en de aanleg van drainage is in de regels opgenomen dat dit niet geldt voor werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen. In de zienswijze is geen verdere onderbouwing opgenomen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	7. grondbewerkingen dieper dan 40 cm; 8. het aanbrengen van onderbemaling 9. het aanleggen van dammen of stuwen; 10. het aanleggen, dempen verbreden en verbeteren van sloten, greppels en andere wateren; 11. het aanbrengen van oeverbeschoeiing; 12. het aanbrengen van houtsingels (m.u.v. erfbeplanting); 13. het omzetten van grasland in bouwland; 14. het omzetten van grasland of bouwland in graszoden; 15. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen met een oppervlakte van meer dan 200 m²; 16. het aanleggen van recreatieve paden en voorzieningen; 17. het aanbrengen of verwijderen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatie- of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies. Reactie LTO Noord Nagenoeg alle bovengenoemde activiteiten zijn toegestaan (T) bij de bestemming Agrarisch (zie bestemmingsplan leek en Marum). Nu de bestemming is gewijzigd in Natuur-Agrarisch zijn nagenoeg alle activiteiten aanlegvergunningplichtig geworden. LTO wenst geen beperkingen t.a.v. het grondgebruik en derhalve geen wijziging van (T) naar (A). Het kan niet zo zijn dat er voor het scheuren van grasland ten behoeve van grasland-vernieuwing een aanlegvergunning geldt. LTO Noord vindt het onredelijk dat: 1. de agrarische gebruiksmogelijkheden voor de grond hierdoor beperkt wordt. Indien er sprake is van bestaand aanlegvergunningstelsel verzoekt LTO Noord dit aan te passen of te compenseren (punt 2). 2. als na de vaststelling van het PIP als extra beleid een aanlegvergunningstelsel van toepassing wordt dan dienen de kosten voor het eventueel vooronderzoek, de leges en de waardedaling (indien er sprake is van een extra aanlegvergunningstelsel) t.a.v. activiteiten zoals drainage, blijvend voor rekening van de initiatiefnemer (provincie) te komen.	
	Schadeloosstelling bij wijziging naar bestemming Natuur-Agrarisch	In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat een verzoek tot vergoeding van planschade kan worden ingediend. Zo'n verzoek

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	Wordt een eigenaar/pachter schadeloosgesteld op basis van de aanwijzing voor nieuwe natuur (begrenzing NNN) en/of de bestemming Natuur-Agrarisch (in combinatie met waterberging)? Schadeloos met betrekking tot de aspecten: - schadevergoeding - en nadeelcompensatie - waardevermindering Maatschappelijk risico Reactie LTO Noord LTO Noord is van mening dat er bij de aanwijzing van gebieden als waterbergingsgebied niet dient uit te gaan van een normaal maatschappelijk risico dat bij grondeigenaren en grondgebruikers wordt neergelegd maar een risico voor de samenleving als geheel. Immers de initiatiefnemers (provincie Groningen en het waterschap NZV) zijn overheidsorganen en hebben dit initiatief genomen om voor alle Groningers wateroverlast te voorkomen. Dan moet de samenleving dus ook dit risico dragen. Voor de agrariërs is het een flinke inperking van het eigendoms-recht. Het normaal maatschappelijk risico voor eigenaren dient dus in het kader van planschade of nadeelcompensatie volgens LTO Noord daarom nul te bedragen als de percelen zijn/worden aangewezen. De eigenaren dienen in aanmerking te komen voor volledige schadeloosstelling. Hoe denkt de provincie over het normaal maatschappelijk risico. Vindt zij dat de waardevermindering van grond die wordt aangewezen voor met name waterberging deels voor rekening moet blijven van de eigenaar omdat dit een normaal maatschappelijk risico is of vindt zij dat dit niet een risico is voor een eigenaar maar dat de samenleving dit risico moet dragen omdat het in het algemeen belang is ter bescherming tegen wateroverlast en dat de waardevermindering van de grond integraal moet worden vergoed? LTO Noord is het laatste van mening.	wordt voor advies voorgelegd aan een onafhankelijk deskundig adviesbureau. In het taxatieadvies gaat het bureau ook in op het normaal maatschappelijk risico. Op het deskundigenadvies wordt een besluit genomen. Binnen de kaders van de nadeelcompensatie wordt er niet automatisch uitgegaan van een volledige schadeloosstelling. Een deel van het nadeel of schade, dat is veroorzaakt door het rechtmatig handelen, kan ten laste van de 'benadeelde' komen. Dit wordt per geval onderzocht. Voor de activiteiten rondom de waterberging zijn de Procedureverordening en de bij behorende beleidsregel Waterberging van waterschap Noorderzijlvest relevant. Deze stukken omschrijven helder hoe de procedures en een eventuele vergoeding inzake nadeelcompensatie tot stand komen. Het afsluiten van een aparte privaatrechtelijke overeenkomst is dan ook niet aan de orde omdat er bestaande procedures zijn om deze schades of nadeel af te handelen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	Overgangsrecht Vallen de gronden met de bestemming Natuur-Agrarisch onder het overgangsrecht? Indien ja, dan zou dat in theorie inhouden dat de ondernemer de gronden zoals in de oude situatie (met de bestemming agrarisch) kan gebruiken. Echter in de praktijk is de	Het bestaande gebruik van de gronden, voor zover met de nieuwe bestemming in strijd, mag onder het overgangsrecht worden voortgezet. Het omgevingsvergunningstelsel van de nieuwe bestemming is in dat geval van toepassing.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	ondernemer een aanlegvergunning nodig voor activiteiten. Welke keuze maakt de provincie? Is het de bedoeling van de provincie dat op termijn de agrarische bedrijfsuitoefening op de locaties met deze bestemming verdwijnt?	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Er is geen sprake van een verruiming van het stelsel. Voor wat betreft het schrappen van het vergunningvereiste voor het scheuren van grasland en de aanleg van drainage is in de regels opgenomen dat dit niet geldt voor werkzaamheden die het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	6. Waarde Archeologie Artikel 11 waarde Archeologie 3 In het PIP staat bij Wra-3 en 11.2 bouwregels: Op de voor 'Waarde - Archeologie 3' aangewezen gronden: a. mag niet worden gebouwd, indien daarvoor dieper dan 0,5 m, te rekenen vanaf het maaiveld, in de bodem zal worden geroerd en de oppervlakte van het nieuwe bouwwerk of de uitbreiding van het bestaande bouwwerk meer dan 50 m² bedraagt; b. is onderkeldering van gebouwen niet toegestaan. Vervolgens staat er bij 11.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk een lijst met 22 activiteiten die aanlegvergunningplichtig zijn. Artikel 10 waarde Archeologie 4 In het PIP staat bij Wra-4 en 10.2 bouwregels: 10.2 Bouwregels Op de voor 'Waarde - Archeologie 4' aangewezen gronden: a. mag niet worden gebouwd, indien daarvoor dieper dan 0,5 m, te rekenen vanaf het maaiveld, in de bodem zal worden geroerd en de oppervlakte van het nieuwe bouwwerk of de uitbreiding van het bestaande bouwwerk meer dan 500 m² bedraagt; b. is onderkeldering van gebouwen niet toegestaan. Vervolgens staat er bij 10.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk een lijst met 22 activiteiten die aanlegvergunningplichtig zijn. Artikel 12 waarde Archeologie 5 In het PIP staat bij Wra-5 en 12.2 bouwregels:	Op grond van artikel 3.1.6, lid 1 van het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht om de cultuurhistorie mee te wegen bij het opstellen van een bestemmingsplan. Bureau Libau - advies organisatie voor ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed - heeft in april 2016 een archeologische en cultuurhistorische inventarisatie voor de gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier opgeleverd. Deze inventarisatie vormt de grondslag voor de categorie aanduiding Archeologie in het inpassingsplan. In de bestemmingsplannen Buitengebied van Leek en Marum is eveneens een uitgebreid omgevingsvergunningstelsel opgenomen ter bescherming van de archeologische waarden. Het inpassingsplan onderscheidt zich daar niet van. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	12.2 Bouwregels Op de voor 'Waarde - Archeologie 5' aangewezen gronden: a. mag niet worden gebouwd, indien daarvoor dieper dan 0,5 m, te rekenen vanaf het maaiveld, in de bodem zal worden geroerd en de oppervlakte van het nieuwe bouwwerk of de uitbreiding van het bestaande bouwwerk meer dan 1.000 m² bedraagt; b. is onderkeldering van gebouwen niet toegestaan. Vervolgens staat er bij 12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk een lijst met 22 activiteiten die aanlegvergunningplichtig zijn. 12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden a. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren: 1. het ophogen, afgraven en vergraven van de bodem; 2. het aanleggen van grondwallen en aarden wallen; 3. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe gerekend worden woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, en leggen van drainage en ontginnen; 4. het scheuren van grasland; 5. het indrijven van voorwerpen in de grond; 6. het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd; 7. het aanleggen van een drainagestelsel; 8. het aanbrengen van onderbemaling; 9. het aanleggen van dammen of stuwen; 10. het aanleggen, dempen verbreden en verbeteren van sloten, greppels en andere wateren; 11. het aanbrengen van oeverbeschoeiing; 12. het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels; 13. het aanbrengen van houtsingels (m.u.v. erfbeplanting); 14. het rooien van erfbeplanting op de wierde; 15. het omzetten van grasland in bouwland; 16. het omzetten van gras- of bouwland in graszoden;	

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	17. het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, paden, banen of parkeergelegenheid en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen; 18. het verlagen of het verhogen van het waterpeil, tenzij dit een maatregel is van het bevoegd waterschap; 19. het aanbrengen of verwijderen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatie- of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies; 20. het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bosgrond kunnen worden aangemerkt; 21. het aanleggen van bos of boomgaard; 22. het aanbrengen van diepwortelende beplanting. Reactie LTO Noord LTO Noord verzoekt: a. Bij de waarde archeologie (naast de oppervlaktes tevens voor de bouwregels) aansluiting te houden bij de bestemmingsplannen van Marum en Leek waarbij drainage binnen de bestemming “agraris” zonder vergunning is toegestaan. b. Geen lijst met activiteiten op te nemen die aanlegvergunningplichtig zijn. Dit omdat: 1. veel van de genoemde activiteiten in de bestemmingsplannen van Leek en Marum verbonden zijn aan een dubbelbestemming en niet aan archeologie. 2. Veel van de genoemde activiteiten binnen de bestemming “agraris” zijn toegestaan. c. Onderkeldering van gebouwen toe te staan (dat is ook toegestaan in het bestaande bestemmingsplan)	
	7. Artikel 13: Waarde besloten gebied In het PIP staat bij het voorontwerp artikel 12 (blz.35): 13.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden a. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren: 1. het ophogen en afgraven van de bodem; 2. het aanleggen van grondwallen en aarden wallen;	De aanlegvergunningstelsels van de bestemmingsplannen buitengebied van Leek en Marum zijn de basis geweest voor het aanlegvergunningstelsel van het inpassingsplan. Het inpassingsplan is een op zichzelf staand plan, waarvan het stelsel niet exact gelijk hoeft te zijn aan de stelsels van de bestemmingsplannen Buitengebied. Er is geen sprake van een verruiming van het stelsel.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	3. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe gerekend worden woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, en leggen van drainage en ontginnen; 4. het scheuren van grasland; 5. het indrijven van voorwerpen in de grond; 6. grondbewerkingen dieper dan 40 cm; 7. het aanbrengen van onderbemaling; 8. het aanleggen van dammen of stuwen; 9. het aanleggen, dempen verbreden en verbeteren van sloten, greppels en andere wateren; 10. het aanbrengen van oeverbeschoeiing; 7 01618/gr/tw-nv b. Het in sub a vervatte verbod is niet van toepassing op werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden die: 1. het normale onderhoud en/of de normale exploitatie betreffen; 2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit bestemmingsplan; 3. die worden uitgevoerd krachtens een vastgesteld beheersplan; 4. betrekking hebben op het inrichten van het gebied conform de inrichtingsplannen; 5. minder dan 40 cm onder maaiveld plaatsvinden. Bestemmingsplan gemeente Leek en Marum 37.2 Aanlegvergunning 37.2.1 Verbod Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanleg-vergunning) de in de Bijlage 1 Tabel aanlegvergunningen genoemde werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren, indien en voor zover bij de bestemming Waarde - Besloten gebied en de betreffende werken of werkzaamheden een "A" is vermeld. Toelichting aanlegvergunningstelsel A = Aanlegvergunning noodzakelijk, tenzij normaal onderhoud en/of normale exploitatie A¹= Aanlegvergunningplicht geldt bij grondbewerkingen met een oppervlakte van 100 m² en/of bij bodem-bewerkingen dieper dan 40 centimeter onder maaiveld.	Onder artikel 13.2 sub b. is onder andere opgenomen dat het verbod onder sub a. niet geldt voor werkzaamheden die minder dan 40cm onder maaiveld worden uitgevoerd en werkzaamheden die het normale onderhoud en/of normale exploitatie betreffen. Naar aanleiding van uw zienswijze zullen wij aan dit artikel toevoegen dat het verbod onder sub a. niet van toepassing is wanneer de ingrepen plaatsvinden buiten de kroonprojectie van de bomen in de singel. Voorstel: de zienswijze geeft aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan. Onder artikel 13.2 sub b. wordt toegevoegd (Het in sub a vervatte verbod is niet van toepassing op werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden die) 'plaatsvinden buiten de kroonprojectie van de bomen in de singel.' <i>Verwerking:</i> <i>Onder artikel 13.2 sub b. wordt toegevoegd:</i> <i>'plaatsvinden buiten de kroonprojectie van de bomen in de singel.'</i>

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	A²= Aanlegvergunningsplicht wanneer de ingrepen plaatsvinden binnen de kroonprojectie van de bomen in de singel, anders toegestaan. Reactie LTO Noord Artikel 13 van het PIP verwijst naar artikel 38 in het bestemmingsplan van de gemeente Leek (en Marum) en dienen aan elkaar gelijk te zijn. In het bestemmingsplan van de gemeente Leek zijn bovenstaande activiteiten gekoppeld aan een aanlegvergunningstelsel, bij de dubbelbestemming “besloten gebied” wordt verwezen naar Bijlage 1 tabel aanlegvergunningen. En dat daar waar een A vermeld staat een omgevingsvergunning is vereist. LTO Noord verzoekt deze verwijzing in het bestemmingsplan toe te voegen aan de planregels in het PIP alsmede de toelichting (met A, A1 en A2) die in bovenstaand kader vermeld staat.	
	8. Nulmeting en monitoring landbouwkundige effecten De meerderheid van de alternatieven bevatten maatregelen om waterpeilen op te zetten en daarmee met name in de zomerperiode grondwaterstijging te realiseren. Reactie LTO Noord LTO Noord verzoekt bij elk initiatief de plaatsen van een aantal peilbuizen en peilschalen in het plangebied en omgeving om de huidige hydrologische situatie vast te leggen (0-meting startend ruim voor uitvoering) en veranderingen daarin onder invloed van de ingrepen in beeld brengen gedurende een periode van enkele jaren na uitvoering. Mede om zodoende de effecten op de bedrijfsvoering te kunnen onderbouwen en motiveren. Een termijn van 1 jaar voor aanvang van de werkzaamheden is gebruikelijk (en ook 5 jaar daarna) maar dat de praktijk en ervaring leert dat het beter is 2 jaar voorafgaand aan de werkzaamheden een nulmeting in te richten. Dit omdat er jaren zijn die afwijkend kunnen zijn (omdat nu in 2018 het grondwater is weggezakt door droogte) en hierdoor als referentie geen goede nulmeting kunnen zijn. Daarnaast is het belangrijk dat er voorafgaand aan de nulmeting geen werkzaamheden (even een slootje graven) gedaan worden	Bij de inrichting van de natuur- en waterbergingsgebieden mogen geen ontoelaatbaar nadelige effecten op de grondwaterstand buiten het natuur- en waterbergingsgebied ontstaan. Maximale stijging van de grondwaterstand buiten het natuur- en waterbergingsgebied is 5 cm . Zijn de berekende effecten groter dan 5 cm dan worden binnen het plan maatregelen getroffen. Maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn een kwelsloot of een bemaling. Ook worden waar nodig (buiten het natuur en waterbergingsgebied) maatregelen genomen om de afwatering in stand te houden. Binnen het te nemen peilbesluit wordt inzichtelijk gemaakt waar effecten te verwachten zijn en waar maatregelen worden genomen. Om dit te monitoren is een monitoringsplan opgesteld. Bij alle woningen rondom het NNN zijn in zogenaamde keukentafelgesprekken afspraken gemaakt waar peilbuizen gaan komen. De peilbuizen worden dit jaar geplaatst en tot 5 jaar na inrichting en aanpassing van het waterpeil gemonitord. Zo kan worden gecontroleerd of het watersysteem zoals berekend gaat functioneren en waar nodig kan hierop worden gereageerd door aanvullende maatregelen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	omdat de nulmeting als referentiekader gebruikt wordt waar later veel aan opgehangen wordt. Een tijdreeks van twee jaar is daarom betrouwbaarder, LTO Noord verzoekt de provincie (gezien het droge jaar 2018) om een tijdreeks van twee jaar te hanteren.	Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
	9. Voedselveiligheid Om te controleren dat waterberging geen negatieve effecten heeft, verzoekt LTO Noord een monitoringssysteem op te zetten. Reactie LTO Noord Hiermee kan worden aangetoond dat er geen negatieve gevolgen zijn voor de voedselveiligheid. Het monitoringssysteem zou ook voor andere onderdelen moeten worden opgezet. Hiermee kan dan beter inzicht worden verschaft in de hoeveelheid en kwaliteit van het slib, de waterkwaliteit, de grondwaterstanden en de bodemstructuur. Tevens kunnen deze gegevens worden gebruikt als onderbouwing bij de bepaling van de schade. Het mogelijke effect van ziektekiemen is vooraf moeilijk te voorspellen. Tijdens inundaties zal (daar waar mogelijk) er rekening moeten worden gehouden waar besmet water aanwezig is.	De waterberging vindt plaats in natuurgebieden. Er is daarmee geen sprake van invloed op voedselveiligheid. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan
	10. Schadevergoedingen Reactie LTO Noord Een uitgangspunt voor LTO Noord is dat alle schade die een grondeigenaar/gebruiker van een bergingsperceel ondervindt volledig vergoed moet worden. We kunnen een aantal soorten schade onderscheiden: a. schade door de aanleg en inrichting b. planschade (ontwaarding van het onroerend goed) via bestemmingsplan (in dit geval PIP). Deze schade doet zich al voor doordat de bestemming waterstaat-waterberging op percelen wordt gelegd. Kopers zijn dan geneigd om een lagere koopsom te bieden voor deze percelen. Dat geldt ook bij de bestemming “agrarisch”. c. gevolgschade n.a.v. inundatie (teeltplanschade, bedrijfsschade, hinder bedrijfsvoering, schade aan eigen-dommen (bv. drainage), structuurbederf, verontreiniging (slib, vuil). De schade-afhandeling wordt gebaseerd op een door de Waterbeheerder(waterschap) op te stellen verordening of	Schade door inrichting wordt zoveel mogelijk voorkomen, voor de daadwerkelijke uitvoering worden onder andere de nulsituaties vastgelegd (met name wegen, gebouwen e.d.) en worden er indien nodig voorzorgsmaatregelen genomen. Dit zal per gebied en per situatie worden beoordeeld. Mochten er inrichtingsmaatregelen genomen moeten worden op percelen die in eigendom zijn van particulieren eigenaren dan worden hier voor de uitvoering bindende afspraken over gemaakt. In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat een verzoek tot vergoeding van planschade kan worden ingediend. Zo'n verzoek wordt voor advies voorgelegd aan een onafhankelijk deskundig adviesbureau. In het taxatieadvies gaat het bureau ook in op het normaal maatschappelijk risico. Op het deskundigenadvies wordt een besluit genomen.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	beleidsregel (publiekrechtelijk). Momenteel geldt de beleidsregel schadevergoeding waterbergingsgebieden waterschap Noorderzijlvest 2012. Deze beleidsregel mag niet in de weg staan aan het volledig vergoeden van de geleden schade. Daarnaast kan er schade wordt geclaimd als gevolg van de vaststelling van dit PIP inzake waardevermindering van percelen of bouwwerken. Rond de uitkering van schadevergoeding op basis van deze algemene regeling liggen er nog een aantal onzekerheden. LTO Noord acht het wenselijk dat het Waterschap met belanghebbenden in een bergingsgebied een privaatrechtelijke overeenkomst sluit. Hierin kunnen concrete afspraken worden gemaakt over schadevergoeding en kan ook aandacht worden besteed aan een vergoeding voor het beschikbaar stellen van de grond. Een dergelijke privaatrechtelijke overeenkomst geeft enerzijds ruimte voor maatwerk en anderzijds duidelijkheid over de positie van belanghebbenden.	Binnen de kaders van de nadeelcompensatie wordt er niet automatisch uitgegaan van een volledige schadeloosstelling. Een deel van het nadeel of schade, dat is veroorzaakt door het rechtmatig handelen, kan ten laste van de 'benadeelde' komen. Dit wordt per geval onderzocht. Voor de activiteiten rondom de waterberging zijn de Procedureverordening en de bij behorende beleidsregel Waterberging van waterschap Noorderzijlvest relevant. Deze stukken omschrijven helder hoe de procedures en een eventuele vergoeding inzake nadeelcompensatie tot stand komen. Het afsluiten van een aparte privaatrechtelijke overeenkomst is dan ook niet aan de orde omdat er bestaande procedures zijn om deze schades of nadeel af te handelen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.
114	Naar aanleiding van de ter inzagelegging het ontwerp-inpassingsplan plan stuur ik deze zienswijze. Deze zienswijze heeft betrekking op een perceel weiland gelegen aan de Bakkerom te Boerakker, kadastraal bekend gem. Marum A 4557. Bij het opstarten van plannen om waterberging toe te passen in- en rondom de Bakkerom en dus ook op genoemd perceel zijn personen op ons huisadres geweest voor toelichting op de plannen. (circa 5 of 6 jaren geleden). Zij hebben ons toen verzekerd dat dit perceel voor eventuele waterberging zou worden gebruikt. Dit zou hoogstens 1x per 25 jaar plaatsvinden. Het perceel kan ten alle tijden als normaal grasland zonder beperkingen beheerd en behartigd worden. Het ging alleen om waterberging en uitdrukkelijk niet om natuur. Bij brief van 20-02-2018 heb ik ook een zienswijze ingediend, waarop een reactie door u is gegeven in de Nota Reactie en Commentaar van juni 2018. U geeft aan dat eventueel via een kavel coördinator naar vervangende grond zal worden gezocht. Tot op heden is er geen verandering in de situatie. Op de andere vragen	Het perceel maakt onderdeel uit van het natuurnetwerk. Ook in de periode genoemd door de inspreker. De provincie heeft een kavelruil coördinator ingezet om het proces van grondruil te faciliteren. Graag continueert de kavelruil coördinator met u de zoektocht naar passende vervangende grond om tot een ruiling te komen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	en/of opmerkingen in de vorige zienswijze is geen duidelijkheid gekomen. Voor genoemd perceel zijn er in deze plannen verstrekende gevolgen. -De agrarische bestemming verandert in natuur-agrarisch met als extra waarde-archeologie 5. Voor diverse bewerkingen moet dan vergunning worden aangevraagd. (beperking voor bedrijfsvoering) -Waterberging 1x per 25 jaar verandert in waterboezem. Regelmatig hoog water door natuurlijke/menselijke invloeden. -Er komt een slenk door dit perceel voor uitdroging verderop in de Bakkerom. Dus altijd water op het land. Onwerkbaar perceel is het gevolg. De huidige drainage verliest volledig zijn functie. -En al het andere wat nog bedacht wordt, hierbij valt o.a. te denken aan peilbesluit. -Hoe zit het dan met de ruilverkavelingslasten die vele jaren zijn betaald voor de Bakkerom? -Er wordt dan gesproken over eventuele vergoedingen. De landbouwgrond wordt door mij als grond voor agrarische doeleinden gebruikt. Vergoedingen wegen nooit op tegen de waarde zoals dit agrarisch gebruikt wordt. Voor geen enkele bestemmingswijziging/ peilbesluit/ waterberging of waterboezem is overleg geweest met de eigenaar. Mijn eigendom wordt door de derden onderworpen aan plannen en aangepast naar hun wensen. Dit vind ik volledig onacceptabel en ga daar ook niet mee akkoord. Door de huidige wetgeving van ons ministerie kunnen wij ons niet permitteren om nog meer land te verliezen met agrarische bestemming. (fosfaatproblematiek, toeslagrechten etc.). Ik ga er vanuit dat de huidige bestemming agrarisch blijft bestaan, zoals het nu is, zonder beperking voor natuur, waterberging en waterboezem en het huidige waterpeil gehandhaafd blijft.	Het bewuste perceel heeft in het bestemmingsplan Buitengebied Marum de bestemming "Natuur-Agrarisch" en in het inpassingsplan de bestemming "Natuur" en "Waterstaat-Waterberging". In beide plannen ligt de dubbelbestemming "Waarde Archeologie 5" op het perceel. Graag continueert de kavelruil coördinator met u de zoektocht naar passende vervangende grond om tot een ruiling te komen. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
I15	Na het bestuderen van het provinciaal inpassingsplan (PIP), is ons opgevallen dat deel van onze stal binnen de PIP gaat vallen. Dit houdt in de het de bestemming Natuur-agrarisch krijgt. Wij achten dit niet wenselijk gezien het feit dat hiermee ons bedrijf volledig op slot komt te zitten Wij zouden u daarom vriendelijk willen verzoeken of u deze grens van bestemming PIP verplaatsen kan. Deze grens moet naar onze mening minimaal buiten het bouwblok vallen, een grotere afstand van de gebouwen is voor ons wenselijk.	Naar aanleiding van uw zienswijze hebben wij geconstateerd dat de begrenzing in het ontwerp-inpassingsplan inderdaad voor een klein deel over uw bedrijfsgebouwen valt. Wij passen in het definitieve inpassingsplan de begrenzing aan. Als nieuwe grens nemen wij de sloot die om uw bestemmingsvlak heen ligt. Voorstel: de zienswijze geeft aanleiding tot wijziging van de begrenzing in het inpassingsplan. <i>Verwerking:</i> <i>Aanpassen begrenzing de verbeelding van het inpassingsplan naar de sloot rond het bestemmingsvlak. Het vervallende deel komt in bestemmingsplan Buitengebied Leek te liggen.</i>
I16	Wij, fam. De Jonge-Maagd, wonen in Polder De Dijken te Boerakker en zijn eigenaren/ gebruikers van een woning met erf en aanpalend land en elders in de polder, samen ruim 2 ha. Wij zijn lid van Belangenvereniging Polder de Dijken (BPDD). Wij verwijzen naast onderstaande zienswijze tevens naar onze zienswijzen van o.a. 21 februari 2018, die ondanks uw reacties nog van toepassing zijn en/of ons nog steeds zorgen baren. Wbt oa. bijlage c. inrichtingsplan Polder de Dijken – Bakkerom: 1. Figuur 2-1: (p6) en figuur 3.1 (p12) suggereert d.m.v. inkleuring dat een waterbergingsgebied op privé percelen zal ontstaan wo. percelen Marum 6564 en Leek 4255. Deze percelen zijn privé bezit en horen bij een woning. In de schetssessies, bilateraal overleg en de afspraken met de belangenvereniging BPDD is het uitgangspunt overeengekomen dat er geen waterberging, dijken en kwelsloten op privé gronden zullen worden ingericht – Verzoek (nog steeds) om dit te verwerken in de plannen. 2. Er zijn in het plangebied verschillende percelen mogelijk onderdeel van een kavelruil, met gewijzigde inrichtingsplannen voor dijken, kwelsloten en functies – verzoek dit te verwerken in de plannen. 3. Voor de volledigheid melden wij nogmaals dat wij ons verzetten tegen een mogelijke situatie waar er dijken dicht op bestaande	De inrichtingsplannen zijn bijlagen bij het gepubliceerde Ontwerp-Provinciaal Inpassingsplan en geen onderdeel van de inspraak. De exacte inpassing van de kaden en verdere inrichting wordt in de bestek fase in overleg met belanghebbenden verder uitgewerkt. Wij nemen uw opmerkingen mee in deze fase. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	bewoning worden ingericht en/of daarmee het zicht en woongenot verstoren. 4. P 41. "Bij Bakkerom 17 wordt de grondwaterstand op het zuidelijke deel van het perceel in een natte situatie 0,05 tot 0,15 m hoger". Dat vinden wij voor een huiskavel (met 1 kadastraal nummer) ongewenst. 5. Bij de uitvoering van de inrichtingsplannen is een aanzienlijke verplaatsing van grond nodig, waarbij de Redendijk niet geschikt is voor transport verkeer (omdat deze deels verhard is en een privé waterleiding bevat). De Redendijk is ook de enige toegang vanaf de provinciale weg naar de woning en moet toegankelijk blijven voor de bewoners. Graag aandacht hiervoor.	
	Wbt oa. bijlage Milieu Effect Rapportage (MER): 6. De Effecten tijdens de aanlegfase zijn beperkt samengevat in de MER. Er wordt aangegeven dat het uitzicht voor bewoners minder fraai zou zijn. Bewoners hebben echter ook last van bouwverkeer en infrastructurele aanpassingen en hebben gedurende de plan- en uitvoeringsperiode negatieve effecten voor de waarde van hun woningen en bedrijven in het vrije economische verkeer. 7. Bodemverontreiniging (oa. p107 MER). In Nederland dringt bodemverontreiniging vroeger of later onherroepelijk door tot in het grond- en oppervlaktewater. Dat kan risico's opleveren voor de volksgezondheid en het milieu. Er zijn wettelijke kaders voor grondwaterkwaliteit die bij dergelijke plannen de verplichting opleggen verontreinigde grond- en oppervlaktewateren te lokaliseren en te beheersen. Wij zijn van mening dat in deze (vergevoerde) fase van planontwikkeling hier onvoldoende aan is voldaan. In het plangebied is een significante asbest verontreiniging aanwezig (locatie Bakkerom 15, zoals beschreven op p. 107) en dit is bovendien een locatie waar water en fauna verbanden zijn gepland. Er is aangegeven dat er specifiek onderzoek zou worden gedaan. Verzoek om de uitkomsten van dit onderzoek te delen met bewoners en belanghebbenden (en dit op te nemen in de MER). 8. Bodemverontreiniging (p. 107 MER). Zoals eerder aangegeven is de verontreiniging groter dan alleen op het perceel Bakkerom 15. In polder de Dijken is het onder bewoners (en plannenmakers) bekend dat ook elders in het plan en -waterbergingsgebied asbest aanwezig	Het MER is een bijlage bij het gepubliceerde Ontwerp-Provinciaal Inpassingsplan en geen onderdeel van de inspraak. De resultaten van vervolgonderzoeken worden in de Gebiedscommissie besproken en daarmee openbaar. Voorstel: de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het inpassingsplan.

Indiener zienswijze	Zienswijze	Commentaar en verwerking
	is (o.a. bij toegangen en inritten nabij de Boerakkerweg). Verzoek blijft dit grondig en conform wettelijke kaders te onderzoeken en deze onderzoeksresultaten te delen (en dit op te nemen in de MER). 9. Bodemverontreiniging (oa. p. 107 MER). Er wordt niet beschreven in de MER of andere plannen welke effecten (deels gesaneerde) asbest in (nabijgelegen) grond heeft op mens, dier en natuur als er sprake is van inundatie en bij werkzaamheden voor herinrichting. Welke ervaring is er (landelijk) met inundatie op asbesthoudende gronden? Komt er asbest in het oppervlakte water? Verspreidt asbest zich in het grondwater (door wisselend peil)? In uw reacties heeft u geen antwoord gegeven op deze vragen, graag ontvangen wij dit alsnog. Wel heeft u in algemene termen aangeven dat de asbest risico's acceptabel zijn. Verzoek om bewoners en belanghebbenden toe te lichten wat deze risico's dan zijn en waarom wordt geacht dat deze acceptabel zijn.	
117	Bij deze sturen wij u onze zienswijze betreffende het perceel aan de Pasop 56 te Midwolde. Momenteel is het perceel opgedeeld in twee verschillende bestemmingen. Namelijk woonbestemming en agrarische bestemming. Aangezien wij nu niet en in de toekomst geen plannen hebben een agrarisch bedrijf te beginnen zien wij graag het volledige perceel omgezet in woonbestemming. Een volgende reden hiervoor is dat er in het verleden gesproken is over het beginnen van een [mini] camping op het perceel. Nu deze plannen gewijzigd zijn is het niet meer noodzakelijk de scheidingslijn van 18 meter i.v.m. privacy uit het aangrenzende perceel te handhaven. Samengevat: Graag het perceel met Gemeentecode-Sectie-Nummer LEEOI-A-2058 en LEEOI-A-2059 voorzien van volledige woonbestemming en geen gedeeltelijk agrarische bestemming.	Na bestudering van de inrichtingsplannen en het inpassingsplan voor het door u bedoelde perceel is geconcludeerd dat het perceel niet nodig is voor de beoogde natuurontwikkeling en waterberging. Er bestaat daarom geen reden om het perceel in het inpassingsplan op te nemen. Voorstel: Het perceel met de Gemeentecode-Sectie-Nummer LEEOI-A-2059 valt al buiten het inpassingsplan. Naar aanleiding van uw zienswijze zullen wij ook het perceel met de Gemeentecode-Sectie-Nummer LEEOI-A-2058 buiten het inpassingsplan houden, in verband met het vervallen van de scheidingslijn van 18 meter. De bestemming voor deze percelen zal door de gemeente in het bestemmingsplan buitengebied worden opgenomen, in het inpassingsplan is een woonbestemming niet opgenomen. Verwerking: <i>Genoemde percelen worden in het Provinciaal Inpassingsplan niet meer opgenomen.</i>

3. Wijzigingen inpassingsplan ten opzichte van het ontwerp inpassingsplan

Wijziging	Van toepassing op	Naar aanleiding van
Het hoekje van genoemde huisperceel krijgt in het Provinciaal Inpassingsplan niet de bestemming waterberging, de bestemming natuur blijft gehandhaafd.	MRM01I 450	Zienswijze I1
Genoemde percelen worden in het Provinciaal Inpassingsplan niet meer opgenomen.	MRM01H 230 MRM01H 232	Zienswijze I2
Aan artikel 1 Begrippen wordt toegevoegd: 1.26 waterberging: de definitie van bergingsgebied conform artikel 1.1 van de Waterwet.	Gehele inpassingsplan	Zienswijze I8 & Zienswijze I12
In artikel 3.7 lid a wordt het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels verwijderd uit de lijst met vergunningplichtige activiteiten. In artikel 18.1 lid wordt lid b aangepast in: 'is het (gedeeltelijk) rooien van houtsingels niet toegestaan. In artikel 18.1 wordt lid c toegevoegd: 'is het (gedeeltelijk) kappen van houtsingels niet toegestaan als dat niet gebeurt voor normaal onderhoud.	Gehele inpassingsplan	Zienswijze I8, zienswijze I12 & Zienswijze I13
Onder artikel 13.2 sub b. wordt toegevoegd: 'plaatsvinden buiten de kroonprojectie van de bomen in de singel.'	Gehele inpassingsplan	Zienswijze I13
Aanpassen begrenzing de verbeelding van het inpassingsplan naar het hart van de sloot rond het bestemmingsvlak. Het vervallende deel komt in bestemmingsplan Buitengebied Leek te liggen.	LEE01A 1827	Zienswijze I15
Genoemde perceel wordt in het Provinciaal Inpassingsplan niet meer opgenomen.	LEE01A 2059	Zienswijze I17
Aanpassen begrenzing van de aanvoer van het waterbergingsgebied aan het Lettelberterdiep. De zuidgrens van de aanvoer dient 140 meter naar het zuiden te worden verplaatst waardoor een breder gebied ontstaat waar het aanvoerkanaal kan worden gerealiseerd.	Waterbergingsgebied De Drie Polders	Ambtshalve wijziging in verband met verdere uitwerking van het inrichtingsplan voor deelgebied De Drie Polders en de mogelijkheden voor de locatie van de compartimenteringsstuw in het Lettelberterdiep.